

TMMOB
Makina Mühendisleri Odası
Bursa Şubesi Haber Bülteni

İki ayda bir yayımlanır - Yerel Süreli Yayın
Basım Tarihi: 5 Ağustos 2007

Mayıs-Haziran 2007
Sayı: 101

MMO Bursa Şubesi Adına Sahibi
Nedret YAYLA

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Doğan USİAER

Yayın Teknik Sekreteri Nevriye GÜNGÖR

Baskı: MDS Yayıncılık
Mandalina Kurumsal Tanıtım Hizmetleri
Fethiye Mh. Organize Sanayi Caddesi
Çakan İş Merkezi Kat:3 No:321 Nilüfer/BURSA
Tel:(0-224) 242 51 00 Faks: 242 51 01

Yönetim Yeri
TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şubesi
Barış Mah. İzmir Yolu No:200/B Nilüfer -BURSA
Tel: 224-4435210 (10 Hat) Faks: 224-4435212
e-posta: bursa@mmo.org.tr

Baskı Sayısı: 5000 adet
2 ayda bir yayımlanır.
Yayımlanan yazılardaki sorumluluk yazarlarına, ilan ve reklamlardaki sorumluluk ilanı veren kişi ve/veya kuruluşlara aittir.

BÜLTEN YAYIN KOMİSYONU
İhsan DİRİCAN- Numan AYDEMİR
Oğuzhan POME-Burak OYGUCU- Çeron YAY
Ercüment Ş.ÇERKATOGLU- Kaan ÖZTEN-

TEMSİLCİLİKLERİMİZ

Balıkesir İl Temsilciliği
Tel: 0-266-239 19 70 - Faks: 241 7510

Çanakkale İl Temsilciliği
Tel: 0-286.212 56 90 - Faks: 212 84 45

Yalova İl Temsilciliği
Tel: 0-226.812 50 74- Faks: 812 84 40

Bandırma İlçe Temsilciliği
Tel: 0-266. 713 77 81 - Faks: 7148638

Edremit İlçe Temsilciliği
Tel: 0-266. 373 63 47

İnegöl İlçe Temsilciliği
Tel: 0-224- 715 17 11- 715 18 22

Değerli Üyelerimiz,

Şubemizin X.Döneminin en önemli çalışmalarından olan "X.Otomotiv ve Yan Sanayii Sempozyumu"nu, 25-26 Mayıs 2007 tarihlerinde TÜYAP Bursa Fuar Merkezi'nde gerçekleştirdik. Sempozyumda 44 bildiri, ikisi paralel olmak üzere sekiz oturumda sunuldu. Sempozyumu Odamızın yanısıra, DPT, DTM gibi Otomotiv Sektörüne yön veren devlet kurumları, OSD, TAYSAD gibi sektör dernekleri, üniversitelerin ve otomotiv sanayinin üst düzey yöneticileri ile çalışanları, sektör sorunlarını tartıştılar. Bültenimizde bu çalışmaları bulabilirsiniz.

Şubemizde bir mutluluğu da yeni yerine taşınarak yaşadık. Odamıza ve tüm üyelerimize yakışan bir yer olduğunu düşündüğümüz lokalmize ve yeni hizmet binamıza, bir kahve içimine bekliyoruz.

Nisan ayında olduğu gibi Mayıs ayında da ülkemizin yazgısını belirleyecek siyasi gelişmeler içinde; Şube olarak Cumhuriyet mitinglerine üyelerimizin desteği ile katıldık, katkı koyduk

X.Dönem olarak çalışmalarımızın son çeyreğinde; Sayın Prof. Dr. Halit KASA'nın hazırladığı "**Mühendislikte İstatistiksel Araçlar**" kitabını ayrıca Şubemiz Sanayi Kazanları Komisyonu tarafından hazırlanan "**Sanayi Kazanları Operatör Yetiştirme Kursu**" kitabını yayınlıyacağız.

Merkezi düzeyde Oda çalışmalarına da katkı koymaya devam ediyoruz. Şube müdürümüz C.Serdar SÖNMEZ, Teknik Görevlilerimiz Devim YONTAR, Oda teknik görevlilerin eğitimleri kapsamında "**Araçlarda Motor-Şasi Eğitimleri**"ne eğitmen olarak katılıyorlar.

Ürgüp'te yapılan eğitime Kayseri, Konya, Adana ve Mersin Şube; Antalya'da yapılan eğitime Antalya Şube; Bodrum'da yapılan eğitime ise Denizli ve Eskişehir Şube teknik görevlileri katıldılar. Ağustos ve Eylül ayında da Samsun, Kocaeli, İstanbul, Ankara ve İzmir'de yapılacak eğitimlerde de desteğimiz devam edecektir.

Halen kentin batısında yer alan hizmet binamıza ek olarak kentin doğusunda bulunan meslektaşlarımıza ulaşmamızda büyük kolaylık sağlayacak aynı zamanda LPG sızdırmazlık testlerini yapacağımız Otosansit Bölgesi Hizmet Binamızın açılması için çalışmalarımız hızla sürüyor. Bu çalışmalar sonrası Şubemiz, yeni bir hizmet binasına daha kavuşacak.

Tüm bu çalışmalarda siz üyelerimizin verdiği katkı ve desteğe teşekkür ediyoruz. Tüm üyelerimizin, yapılacak yeni çalışmalarda katkı ve desteklerini bekliyoruz.

Saygılarımızla
MMO Bursa Şube
Yönetim Kurulu

ŞUBEMİZE YENİ KAYIT OLAN ÜYELERİMİZ

Abdullah Adanur

Ahmet Barı

Ahmet Başaranı

Bayram Ali Demirkır

Bekir Aydın

Burcu Yılmaz

Afşin Engin

Can Şarlar

Çağataş Taşkın

Erkan Kaplan

Gökhan Taşdemir

Güneş Ege Biçer

Hakan Şahin

H, Emre Çubuklusu

Halil Şahin

İlker Akbulut

İsmail Tümen

Mustafa Üney

Nevzat Bener Aladağ

Özgür Yüksel

Serhat Diyaroğlu

Sinan Köktepe

Erdal Yıldırım

Erkam Akkurt

Eser Kınacıoğlu

ŞUBEMİZE YENİ KAYIT OLAN ÜYELERİMİZ

Emin Cingil

Fahri Baş

Ferhat Bilgin

Hilal Şahan

Hurşit Korkmaz

İlhan Gündoğan

İter Arslan

İsmail Kılıç

Kubilay Turan

Murat Canavar

Oğuz Garançer

Ömer Faruk Özaslan

Pakize Çevik

Rıdvan Yılmaz

Selim Yamaner

Soner Güçlüer

Şaban Yılmaz

Şükrü Topçu

Ümit Öztürk

Yalçın Kemal Uslu

**ÜLKEMİZ ve MESLEĞİMİZ
ONLARDAN ÇOK ŞEY BEKLİYOR
ÜRETİM GÜCÜMÜZ ONLARLA ARTACAK
TÜMÜNE BAŞARILAR DİLİYORUZ**

İTHAL TEZGAHLARDA İŞ KAZALARI VE RİSK ANALİZİ

Makina Mühendisi Remzi ERİŞLER

İLO'nun 2003'de yayımladığı çalışmasında aşağıdaki veriler yer almaktadır. Yılda

-270 milyon işçinin iş kazası geçirdiği;

-160 milyon işçinin meslek hastalığına yakalandığı;

-2 milyon işçinin iş kazası nedeniyle yaşamını yitirdiği;

tahmin edilmektedir. Yine de gerçek rakamların bu belirtilen sayıların oldukça üzerinde olduğu yorumu yapılmaktadır.

Dolayısıyla işyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği konusunda çalışanlar "konunun ciddiyetini bilmekten" öte özünsemek zorundadırlar.

Yetkililer hem vicdani hem de yasal sorumluluklar altında ezilmemek için; çalıştıkları işyerlerinde risk analizi yapılmasını sağlamalıdır.

Bir iş sağlığı iş güvenliği yetkilisi, sorumlusu ya da görevlisi;

- İşyerinde esenliği sağlamak;
- Riski önlemek;

•Sağlıklı ve güvenli iş yeri ortamını oluşturarak verimliliğin ve üretimin artmasına katkı koymakla görevlidir.

Eski iş kanununun 73. maddesinde işveren iş güvenliği kapsamında sorumlu tutulurken; yeni iş kanununda 77. madde de eski konumuna ilaveten eğitim ve denetimden de sorumludur.

Ayrıca dikkate alınması gereken diğer bir husus da; 31.10.1978 tarihli Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin "İşveren, işyerinde geniş anlamda doğmuş ve doğabilecek tüm tehlikeleri önlemek zorundadır" şeklindeki kararıdır.

Yine aynı dairenin 17.04.1984 tarihindeki "işveren günümüz bilim ve teknolojisinin öngördüğü önlemleri dahi almakla yükümlüdür. Her halde çalışan kimsenin iş güvenliği, işçinin kendi dikkatine bırakılamaz." kararı dikkat çekicidir.

Görüldüğü gibi yıllar önce alınmış Yargıtay kararları 2000li yıllarda önümüze konan AB mevzuatına denktir. Acaba "Avrupalılar bizim yargıtaydan mı kopya etti?" diye düşünmeden edemiyorum.

Bu noktada başlıkta vurguladığım konuyu ele almak ve geçen ay meydana gelen üç adet yaralanmalı iş kazası üzerinde durmak istiyorum.

Bunların ortak yanı üç kazanın da ithal tezgah ve ekipmanlarda oluşması. Bu tezgah ve ekipmanlarda da CE işaretinin var olması.

Bu kazaların oluşması nasıl bir ilişki? Bu noktada iş sağlığı ve güvenliği açısından nasıl bir denetim yapılmalı?

Öyle ki tezgahın yardımcı ekipmanlarının (örneğin konveyör hatları) bir bölümünün 1998 imalatı bir bölümünün 2004 imalatı olması ve eski olanda CE işareti olduğu halde tehlikenin var oluşu. 2004 yılındaki imalatı ise tehlikenin bir koruma sacıyla giderilmesi enteresan bir konudur. Sanayi Bakanlığının da kulakları çınlasın. Her türlü Makina ülkeye giriyor. Oysa İş Sağlığı ve İş Güvenliği açısından da kontrol gerekiyor. Otomotiv Sempozyumunda da tartışıldığı gibi tezgahlar yaşlı ve yabancı menşeyli.

Uzak Doğudan yağmur gibi tezgah yağıyor. Hiçbir denetimi yok. Türkiye her sektörde tezgah alt yapısını gözden geçirmelidir. Hem iş güvenliği yönünden, hem de enerji tüketimi ve verimlilik açısından.

Dolayısıyla CE işaretini taşıyan ithal tezgahlarda da mutlaka o tezgahları kullananların da içinde olduğu ekipmanlarla "risk analizi" yapmak gerekir. İthal edilen tezgahların (kullanılmış tezgahlarda) iş güvenliği açısından varsa vukuatlarını veya uyarılarını mutlaka elde etmek gerekir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinin;

Madde 6: İşveren sağlık ve güvenliğinin korunması ile ilgili önlemlerin alınmasında aşağıdaki genel pren-

siplere uyacaktır.

1-Risklerin önlenmesi

2-Önlenmesi mümkün olmayan risklerin değerlendirilmesi

3-Risklerle kaynağında mücadele edilmesi

bölümünde işyerindeki risklerden işveren sorumlu tutulmaktadır.

Tehlike, kaza, tehlikenin boyutu, risk, risk değerlendirilmesi ve olasılık gibi kavramları içeren iş sağlığı ve iş güvenliği uzmanlığını yürütenler de işverenle birlikte belirli oranda sorumludur.

Yoksa "tüm sorumluluk işverende biz arada hizmet veririz paramızı alırız" anlayışı en hafif deyişle ticari yaklaşımdır. Gençcecik insanlar üretim hattında parmaklarını yitiriyorsa bunda sizin payınız ne kadardır? Düşünmek gerekiyor. O parmakların acısını duyanlar eminim ki işin üretimin hakkını verirler ve gereken tedbirleri alırlar. "Önce insan" yaftasını aslamak çok kolay ama önce insan felsefesini hayata geçirmek tam bir uzmanlık işidir.

Türkiye bu açıdan çok eksiktir. Her zaman akılcı, uyanık, birikimli, özgür düşünen, bağımsız iş sağlığı ve güvenliği alanında açık tavrı koyabilen insanlarla Türkiye bu alanda da ilerleyecektir. Ama o zamana kadar parmaklar, eller kopmayı sürdürecektir. Bu bilgisizliğin, birikimsizliğin, şekilcililiğin bedelidir.

O nedenle üzerinde durulması gereken işverenlerin risk analizlerini yaptırarak; iş yerlerindeki tehlikelerin önlenip; risklerin ortadan kaldırılarak çağdaş iş yeri koşullarının oluşturulmasıdır.

Risk analizi konusunda işyerlerinde çalışan ilgililer, müşavirlik yapanlar vb. bu çalışmayı sürekli olarak yaparken işyerlerinin yılda bir kez örneğin MMO'ya RİSK ANALİZİ yaptırmasını en akılcı yoldur.

Çünkü bağımsız, kurumsal, ticari olmayan, denetim MMO ve benzeri yapılarda mümkündür.

KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA

1 Mayıs 2007 Salı günü işçinin, emekçinin bayramı, üyelerimiz ve çalışmalarımızın katılımıyla Gökdere Bulvarında kutlandı.

3 Mayıs 2007 Perşembe günü TMMOB Bursa İKK'nun Mayıs ayı aylık olağan toplantısına Şube Başkanı Nedret YAYLA katıldı.

4 Mayıs 2007 Cuma günü Uludağ Üniversitesi Mühendislik Mimarlık F öğrenci üyelerimizin katılımıyla, Hotel Almira'da gerçekleştirilen "Öğrenci Kokteyli"ne 173 kişi katıldı.

5 Mayıs 2007 Cumartesi günü, İş Sağlığı ve Güvenliği Haftası nedeniyle Şubemiz tarafından düzenlenen "İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatında Gelişmeler" Panel /Forumu, Hotel Almira'da 64 Kişinin katılımıyla gerçekleştirildi.

Panel yöneticiliğini Yönetim Kurulu Üyemiz Hakan YILMAZ'ın yaptığı panele; TMMOB MMO'dan Mustafa YAZICI, TTB Bursa Şubesinden Dr.Alparslan TÜRK-KAN, KESK Bursa Şubesinden Dr.Çetin ERDOLU, DİSK'den Serhat SALIOĞLU ve Bursa Barosu'ndan Avukat Aslı EVKE konuşmacı olarak katıldı.

11 Mayıs Cuma günü İşyeri Temsilciler Toplantısı 35 kişinin katılımıyla Cha Cha Restaurant'ta gerçekleştirildi.

11 Mayıs 2007 Cuma günü 25-26 Mayıs 2007 tarihinde gerçekleştirilecek “**X.Otomotiv ve Yan Sanayi Sempozyumu**” hakkında Hotel Almira’da yapılan basın bilgilendirme toplantısına Şube Başkanı Nedret YAYLA, Başkan Vekili Gürsel ÖZCAN, Şube Sekreteri Doğan USTAER ve Sempozyum Sekreteri C.Serdar SÖNMEZ katıldı.

12 Mayıs 2007 Cumartesi günü, eğitimliliğini üyemiz Necati İLHAN’ın yaptığı “**Risk Analizi Semineri**” Şube Eğitim Salonunda 27 üyemizin katılımıyla gerçekleştirildi.

13 Mayıs 2007 Pazar günü, İzmir’de gerçekleştirilen “**Cumhuriyet Mitingi**”ne 96 üye ve yakınlarıyla katılmak üzere destek verildi.

13 Mayıs 2007 Pazar günü DSİ Spor Salonunda “**MMO Masa Tenisi Turnuvası**” gerçekleştirildi. Turnuvada üyemiz Güneş TÜRK birinci; Faruk GÜNHAN ikinci; Ayca ALBAYRAK üçüncü oldu.

15 Mayıs 2007 Salı günü, 3 ay sürecek ve işsiz üyelerimize ücretsiz katılım olanağı sağlanan, “**İngilizce Dil Kursu**” 14 kişinin katılımıyla başladı.

21 Mayıs 2007 Pazartesi günü Şube Başkanı Nedret YAYLA, Hotel ALMIRA’da TÜYAP Bursa yetkilileri ile birlikte “**X.Otomotiv ve Yan Sanayi Sempozyumu**” ve “**Kalıpcılık Fuarı**” nedeniyle yapılan basın açıklamasına katıldı.

22 Mayıs 2007 Salı GÜNÜ Şube Başkanı Nedret YAYLA, canlı yayında Olay TV’de yayınlanan “**Ekonomik Panorama**” programında, “**X. Otomotiv ve Yan Sanayi Sempozyumu**” hakkında ve Şube çalışmalarını hakkında bilgi verdi.

22 Mayıs 2007 Salı günü, “**Yabancı Mühendislerin Çalıştırılması Hakkındaki Kanun’da Değişiklik Yapılması**” ile ilgili, üyelerimizi olumsuz yönde etkileyecek ve TBMM’de görüşülecek Kanun Tasarısı hakkında TMMOB Bursa İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri Ahmet ATALAY tarafından yapılan Basın açıklamasına, Şube Başkanı Nedret Yayla ve Şube Sekreteri Doğan USTAER katıldı.

KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA

01 Haziran 2007 Cuma günü, Uludağ Üniversitesi MMF yeni mezunlarına "Mesleğe Hoş Geldin Kokteyli" Hotel Almira'da düzenlendi. 69 öğrencinin katıldığı kokteyle; Şube Başkanı Nedret YAYLA, Başkan Vekili Gürsel ÖZCAN, Şube Yönetim Kurulu Üyeleri Hakan YILMAZ ve Umut Onur ŞAHİN katıldı.

03 Haziran 2007 Pazar günü, "Şube Danışma Kurulu Toplantısı" şubemiz yeni hizmet binası konferans salonunda gerçekleştirildi. 59 danışma kurulu üyemizin katıldığı toplantıya Şube Başkanı Nedret YAYLA, Başkan Vekili Gürsel ÖZCAN, Sekreter Üye Doğan USTAER, Sayman Üye Semiha ÖZBEY ile Şube Yönetim Kurulu Üyeleri Murat KORKUT, Mevhibe Mehtap OĞUZ, Hüseyin GENCER, Hakan YILMAZ, ve Umut Onur ŞAHİN, katıldı.

04 Haziran 2007 Pazartesi günü Şube Başkanı Nedret YAYLA AS TV'de yayınlanan Celil İNCE'nin sunduğu "Perspektif" programına katılarak Ar-Ge Teşvikleri konusunda bilgi verdi. 07 Haziran 2007 Perşembe günü yapılan TMMOB Bursa İKK Haziran ayı toplantısına Şube Başkanı Nedret YAYLA katıldı.

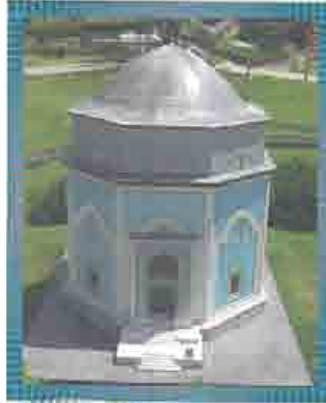

KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA

16 Haziran 2007 Cuma günü TMMOB Bursa İl Koordinasyon Kurulu tarafından düzenlenen “Yaşadığım Bursa Yaşamak İstedğim Bursa” kompozisyon yarışmasında dereceye giren ilköğretim okulu öğrencilerine, yarışma ödülü kapsamında İstanbul’daki “Koç Sanayi Müzesi” gezisi gerçekleştirildi. 31 kişinin katıldığı organizasyon oyutunda Şube Teknik Görevlisi Kaan ÖZTEN ve Selçuk TÜRE katıldı.

16-17 Haziran 2007 tarihlerinde Ürgüp'te Oda Teknik Görevlilerine yönelik olarak düzenlenen "Araçlarda Motor-Şasi Eğitimleri"ne Şube Müdürü C.Serdar SÖNMEZ ve Şube Teknik Görevlisi Devim YONTAR eğitmen olarak katıldılar.

18-19 Haziran 2007 tarihlerinde Kent Gazetesi'nde, "Uludağ Tüketici Koruma ve Davanışma Derneği Bursa Şubesi" tarafından hazırlanan ve asansör konusunda Şubemiz görüşleri hazırlanan yazı dizisinde, Şube Sekreteri Doğan USTAER tarafından verildi.

20 Haziran 2007 Çarşamba günü TMMOB Bursa İKK 19.Geleneksel Halı Saha Futbol Turnuvası kapsamında Şubemizi temsil eden Makine Matkap takımımız 2. oldu. Takımımızı kutlar, başarılarımızın devamını dileriz.

21 Haziran 2007 Perşembe günü UÜMMF Makina ve Endüstri Mühendisliği Bölümü gündüz ve gece bölümünün Fethiye Kültür Merkezinde yapılan mezuniyet törenine Şube Başvekili Gürsel ÖZCAN, Şube Sekreteri Doğan USTAER, Şube Müdürü C.Serdar SÖNMEZ ve Şube Teknik Görevlisi Devim YONTAR katıldı.

22 Haziran 2007 tarihlerinde MMO Antalya Şubesinde gerçekleştirilen ve Oda Teknik Görevlilerine yönelik motor-şasi eğitimlerine, Şube Müdürü C.Serdar SÖNMEZ eğitmen olarak katıldı.

22 - 24 Haziran 2007 tarihlerinde Şubemiz Eğitim Salonunda gerçekleştirilen ve kurs eğitimliğini üyemiz Mehmet DAĞ'ın yaptığı **LPG Sorumlu Müdürlük Kursu**'na 10 kişi katıldı.

25-29 Haziran 2007 tarihlerinde Şubemiz Eğitim Salonunda gerçekleştirilen **Doğal Gaz İç Tesisat Mühendislik Yetkilendirme** Kursuna Kurs öğreticiliğini Tarık DEMİRAY'ın yaptığı kursa 10 kişi katıldı.

30 Haziran 2007 tarihinde Şube Yönetim Kurulu, Temsilcilik Yürütme Kurulu ve Teknik Görevlilerin katıldığı Eşgüdüm toplantısı Altınoluk/Edremit'te gerçekleştirildi.

X. OTOMOTİV ve YAN SANAYİİ SEMPOZYUMU DÜZENLENDİ

“X. Otomotiv ve Yan Sanayii Sempozyumu/OTOSEM 2007” TMMOB Makina Mühendisleri Odası adına Bursa Şubesi sekreteryalığında TÜYAP Fuar Merkezinde, 25-26 Mayıs 2007 tarihleri arasında gerçekleştirildi.

Sempozyum, Şube Başkanı Nedret YAYLA ve TMMOB Makina Mühendisleri Odası Başkanı Emin KORAMAZ'ın açış konuşmalarıyla başladı.

“9. KALKINMA PLANI PERSPEKTİFİNDE OTOMOTİV SANAYİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR KÜRESEL REKABET” konulu Panel ile devam eden sempozyumda 44 bildiri; ikisi paralel olmak üzere 8 oturumda sunuldu.

Oturum Ana Başlıkları;

Otomotiv Sanayi/Türkiye,
Otomotiv Yan Sanayi/Türkiye
Türkiye’de Otomotiv Kalıplılığının Bugünü ve Geleceği,
Dünyada Otomotiv Sanayinin Dünü, Bugünü, Yarını,
Otomotiv Yan Sanayii/Kobiler,
Ar-Ge Politikaları/Tasarım/Teşvikler,
Otomotiv Sanayinde Teknolojik Gelişmeler konularındaydı.

Panel ve oturumlarda, Odamızın yanı sıra DPT, DTM gibi otomotiv sektörüne yön veren devlet kurumları, OSD, TAYSAD gibi sektör dernekleri, üniversitelerin ve otomotiv firmalarının üst düzey yöneticileri katılarak, sektör sorunlarını tartıştılar.

tmmob
makina mühendisleri odası

X. Otomotiv ve Yan Sanayii Sempozyumu

25-26 Mayıs 2007
TÜYAP Uluslararası Fuar ve Kongre Merkezi
Butlim / BURSA

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI
Fıratyolu No. 20, Söğütözü, 194.1 16250 Bursa Tel: 0224 444 8 900 Faks: 0224 251 11 04
www.tmmob.org.tr jmmob@tmmob.org.tr

ŞUBE BAŞKANI NEDRET YAYLA'nın SEMPOZYUM AÇILIŞ KONUŞMASI

Sayın Rektörüm, Sayın MMO Başkanım, Sayın BUSİAD Başkanım, Sayın OSD Genel Sekreteri, Sivil Toplum Örgütleri ve Meslek Odalarının değerli Başkan ve Yöneticileri, Sayın Konuklar,

TMMOB MMO Odası adına Bursa Şubemizin düzenlediği 10. Otomotiv ve Yan Sanayii Sempozyumuna hoş geldiniz.

Otomotiv Sempozyumlarının Türkiye'nin öncü otomotiv kenti Bursa'da düzenlenmesi artık gelenek haline gelmiştir. Bu fırsattan faydalanarak I. Otomotiv Sempozyumuna doğru zaman içinde bir yolculuk yapmak istiyorum.

İlk sempozyumun düzenlendiği 1985 yılında Türkiye'de Avrupalı üreticilerin kendi pazarları için üretimlerine son verdikleri modeller üretiliyordu. Otomotiv sektörü yüksek gümrük duvarları ile korunuyordu.

Sektörün kar marjı çok yüksekti. Ancak tamamen yerli piyasaya üretim yapıldığı için, her ekonomik krizde üretim neredeyse duruyor, binlerce kişi işsiz kalıyordu. Ancak her şeye rağmen o yıllar, hem ana sanayi, hem de yan sanayiye otomotiv ürünlerini üretmeyi öğretmiştir. Tamamen halkın cebinden çıkmış ve haksız bir uygulama olmakla birlikte, sektörde sermaye birikimi de o yıllarda sağlanmıştır.

Bugün ise sektörde bambaşka bir durum hakimdir. İç piyasanın %70'i ithal otomobiller tarafından paylaşılmıştır. Buna karşın Türkiye'de 2006 yılında 1.024.987 adet taşıt aracı üretilmiş ve ilk defa otomotiv dışalım ve dışsatımında \$603.301 artı bakiye vermiştir. Daha da önemlisi bu artı bakiye 2007'nin ilk 3 ayında \$1.196.806'a yükselmiştir. 2006 yılında \$51.890.685 toplam dış ticaret açığı vermiş bir ülke için, otomotivdeki pozitif denge ve dolayısıyla sektörün önemi ortadadır.

İşin bir başka ilginç yanı ise 2006'nın ilk 3 ayı ile 2007'nin ilk 3 ayı kıyaslandığında, 2007'de Türkiye'de toplam taşıt araçları satışı %27 oranında azalmıştır. Avrupa'da pazarın %10 daralması bir kriz olarak algılanırken, %27 oranında daralmış bir pazar ciddi bir krizdir. Ekonomik gelişmelerden öncelikle etkilenen bir sektör olan otomotivdeki göstergeler, mevcut hükümetin söylemlerinin aksine, Türkiye'de ciddi ekonomik sıkıntılar olduğunu doğrulamaktadır. Buna karşın 2007'nin ilk 3 ayında 2006'nın aynı dönemine kıyasla taşıt araçları üretimi %9 artmıştır. Bu da sektörün dışsatım ağırlıklı bir yapıya kavuştuğunu ve bugün için iç piyasadaki krizden etkilenmediğini göstermektedir.

Bu saptamalardan sonra şu gerçeğin altını çizilmesi gerekir. Türkiye'de dışsatım ağırlıklı bu yapılanma, Avrupalı üreticilerin yükselen maliyetler karşısında, kendi ülkelerinde üretim yapmaktan vazgeçmeleri sonucunda oluşmuştur. Bu noktada Gümrük Birliği toplamda Türkiye'nin en çok aleyhine sonuçlar verse de, otomotiv sektöründeki olumlu yapılanmaya yol açmıştır. Burada Türk Mühendisi'nin ve işçisinin ucuz emek gücü ile birlikte, yüksek becerisi ve kalite anlayışı da vurgulamadan geçilmemelidir. Ancak unutulmamalıdır ki Avrupalı üreticiler kendi ülkelerinde üretim yapmaktan vazgeçtikleri gibi, kendileri için daha elverişli şartlar başka bölgelerde oluştuğunda, Türkiye'den kolaylıkla vazgeçebileceklerdir. Türkiye'de ulusal markaların azlığı da göz önüne alındığında, bu ülkemiz için ciddi bir risktir. İşte bu noktada, otomotiv sektörünü Türkiye'de kalıcı kılmamanın yolu, sadece üretim merkezi olmaktan çıkarak bir tasarım ve üretim merkezi ya da başka bir deyişle, bir mükemmeliyet merkezi haline gelmektir. Bu nedenle sempozyumun ana teması da bu şekilde saptanmıştır.

Bu sempozyuma katılan değerli konuşmacıların fikirleri sonucunda Türk Otomotiv Sanayi için yeni açılımların oluşmasını ve bu sempozyumun üreten, sanayileşen, demokratikleşen ve hakça bölüşen Türkiye'nin kurulması yolunda önemli bir kilometre taşı olmasını diliyorum, katılımınız için teşekkürlerimi sunuyorum.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Emin KORAMAZ'ın "X. Otomotiv ve Yan Sanayi Sempozyumu"nu Açış Konuşması

Sayın Konuklar,

Değerli Delege ve Katılımcılar,

Değerli Basın Mensupları,

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. X. Otomotiv ve Yan Sanayi Sempozyumu'na hoş geldiniz.

Sözlerime başlarken, Ankara'da 6 yurttaşımızın ölümüne, 100'ü aşkın yurttaşımızın yaralanmasına neden olan provakatif saldırıyı ve arkasındaki güçleri şiddetle kınadığımızı belirtmek istiyorum. Bu saldırının asıl hedefi demokrasi ve barıştır. Bir arada yaşama umudumuzdur. Odamız, terörün toplumsal olarak yalıtılabilmesinin yolunun, ülkemizin gereksindiği kalkınma, demokratikleşme barış ve bağımsızlık hamlelerinden geçtiğine inanmaktadır. Terör eyleminde yaşamını yitiren yurttaşlarımızın ailelerinin acısını paylaşıyor, ülkemiz üzerindeki karanlığı dağıtacak tek gücün emek ve demokrasi güçlerinin örgütlü mücadelesi olduğunu bir kez daha yineliyoruz.

Değerli katılımcılar,

Odamız her çalışma döneminde meslek ve uzmanlık alanlarımızla ilgili gelişmeleri tartışmaya açmak, görüş ve önerilerimizi yetkililere iletmek, kamuoyunu bilgilendirmek ve ilgili taraflarla birlikte çözüm önerileri üretmek amacıyla bir dizi kongre, kurultay ve sempozyum düzenlemektedir.

Bu etkinliklerle yeni teknolojileri

ve sektörel gelişmeleri tanıma ve üretilen bilgiyi paylaşmayı, yaygınlaştırmayı ve meslek alanlarımızdan hareketle toplumsal yaşamı olmasa gereken normlara ulaştırmayı hedefliyoruz. Bu amaçla demokratik bir işleyişle konunun bütün taraflarını bir araya getiriyor ve söyleyecek sözü olan her kesime bağımsız ve demokratik platformlar açıyoruz.

Bu yıl içinde yapacağımız ulusal ölçekli 26 ayrı kongre, kurultay, sempozyum etkinliğinin altıncısına bugün burada başlıyoruz. 10 Mart'ta "Öğrenci Üye Kurultayı" ile başlayan etkinliklerimiz, "I. Serbest Müşavirlik, Mühendislik Hizmetleri ve Mesleki Denetim Kurultayı", "IV. İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi", "Uluslararası Doğal Gaz Kongresi", "IV. Uçak Havacılık ve Uzay Mühendisliği Kurultayı" ve "II. Marka, Kalite ve Teknoloji Sempozyumu" ile sürmüştür.

Bugün hep birlikte açılışını yaptığımız bu Sempozyumun ardından ülkemizin dört bir tarafında yapılacak olan diğer etkinliklerimiz ise şunlardır:

Enerji Verimliliği Kongresi, III. LPG-CNG Kongresi,

III. Güneş Enerjisi Sistemleri Sempozyumu, Rüzgar Enerjisi Sempozyumu,

TMMOB Mühendislik, İstihdam ve Ücretlendirme Kurultayı, VIII. Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongresi, II. Tıbbi Cihazlar İmalatı Sanayi Kongresi,

II. Tekstil Teknolojileri ve Tekstil Makinaları Kongresi, IV. Demir Çelik Kongresi,

V. GAP ve Sanayi Kongresi, VI. Endüstri İşletme Mühendisliği Ku-

lurtayı, Kaynak Teknolojileri VI. Ulusal Kongresi, II. Ulusal İklimlendirme Sempozyumu, Karadeniz'de Sanayileşme ve Çevre Sempozyumu, III. Bakım Teknolojileri Kongresi, IV. Yeni ve Yenilenebilir Enerji Kaynakları Sempozyumu, IV. Makina Tasarımı ve İmalat Teknolojileri Kongresi, Çukurova'da Sanayileşme ve Çevre Sempozyumu.

Tüm bu etkinliklerin sonuçları, 1962'den beri bağımsız, sanayileşen, kalkınan ve demokratik bir Türkiye özlemiyle iki yılda bir TMMOB adına düzenlediğimiz ve bu kez 14-15 Aralık'ta Ankara'da düzenlenecek olan "TMMOB Sanayi Kongresi 2007"ye taşınacaktır.

Sevgili Katılımcılar,

Burada başlıklar halinde dile getirdiğim Kurultay, Sempozyum ve Kongrelerin her biri 1,5 yılı aşan yoğun çalışmaların ürünü olarak gerçekleştirilmektedir.

Bütün bu çalışmaların, harcanan bunca emeğin tek bir amacı vardır. Bu amaç, ülkemizin sanayileşmesi ve demokratikleşmesidir. Halkımızın mutlu bir yaşam sürmesidir. Örgütsel olarak üzerimize düşen sorumluluğun yerine getirilmesidir.

Değerli Katılımcılar,

Ülkemizde otomotiv sanayinin

50 yıla varan bir geçmişi bulunmaktadır. Ancak yerli üretime yönelik Devrim otomobiliyle ülkemiz mühendisliğinin yakaladığı başarının devamı getirilememiştir. Bunun temel nedeni 1960'larda planlamanın otomotiv ve yan sanayi ile ilgili konuları kapsamaması, özel sektörünse sermaye birikim yetersizliğidir. Bu nedenlerle otomotiv sanayimiz dışa bağımlı olarak gelişmiştir. Başlangıçta ithal ikameci bir montaj sanayine yönelinmiş, 1980'lerde ise ihracat öncelikli sanayileşme modeli ile küreselleşen dünya pazarına uyum sağlanmaya çalışılmıştır. Gümrük Birliği ve AB entegrasyonu süreci ile dışa bağımlılık daha da artmıştır.

Değerli Katılımcılar,

Otomotiv sanayinde gerçekleştirilen üretimin büyük bölümü uluslararası büyük firmalar tarafından gerçekleştirilmekte, küreselleşme sürecinin ivmelenmesiyle birlikte otomotiv sektöründe dev birleşmelere tanık olunmaktadır. Dünya ölçeğinde motorlu araç üreticisi firma sayısı azalırken, mevcut firmaların üretim ölçükleri de artmaktadır.

2007 yılı itibarıyla dünyadaki otomotiv üretiminin 10 ülkede yoğunlaştığı görülmektedir. Bu ülkeler ABD, İngiltere, Fransa, Almanya, İtalya, İspanya, Japonya, Çin, G. Kore ve Brezilya'dır. Bu 10 ülke grubu küresel üretimin % 85'ine yakın bir kısmını gerçekleştirmekte ve toplam katma değerinde de % 90'ına el koymaktadırlar. Bu ölçüde bir tekelleşme, yoğunlaşma ve toplulaşma imalatın başka hiçbir sektöründe görülmemektedir.

Çokuluslu şirketlerin oluşturdukları ve uyguladıkları politikalar, ulusal/yerel ve daha küçük firmaları etkilemekte ve giderek yok etmektedir. Üretim sürecindeki hızlı değişim ve sermaye hareket-

lerinin çokuluslu şirketlerin hanesine yazılması söz konusudur. Dolayısıyla gelişmekte olan ülkelerde motorlu araçların üretimi, çevresel faktörlerden ve ucuz işgücünden de yararlanarak büyük oranda montaja dayanmakta, tasarım ve AR-GE faaliyetleri ise esasen gelişmiş ülkelerde yürütülmektedir.

Türkiye'de de otomotiv sanayi üreticileri uluslararası şirketlerin temsilcisi ve ana firmaların ülkedeki parçasıdır. Sektörde yabancı sermaye ağırlığı bulunmaktadır. Her ne kadar ihracatımız artsa da yerli araçlar içindeki ithal parça maliyeti toplamın % 64'üne erişmektedir. 2006-2007'de yan sanayide üretilen pek çok parça (fren ve direksiyon sistemleri, yakıt ve hava donanımları, bazı elektronik parçalar, şasi ve karoseri aksamı) düşük döviz kuru nedeniyle uzak doğudan (özellikle Çin) ithal edilmiş ve KOBİ niteliğindeki pek çok firma kapanmıştır.

Küresel otomotiv sanayi firmaları dünya pazarında değişen taleplere yönelmek ve talep yaratmak, yeni pazarlar bulmak, dış kaynak kullanımı ile ilgili sorunları çözmek ve ucuz işgücünden yararlanmak için üretim tesislerini yeni yerlere taşımaları beklenen bir süreç yaşamaktadır. 9 Plan Otomotiv İhtisas Komisyonu Raporunda da belirtildiği üzere, küresel üretimde Türkiye için "alternatif ülkeler/merkezler" giderek artmaktadır.

Dolayısıyla "üretim üssü" olarak kabul edilen ülkemiz her an bu avantajını kaybetmeyle karşı karşıya kalabilecektir. Türkiye'nin son yıllarda otomotivde bir üretim merkezi olması yine bu küresel şirketlerin stratejileri ile de ilintilidir, bu gözden kaçırılmamalıdır.

Küresel şirketler maliyetleri aşağı çekebilmek ve azami kâr amacıyla yer değiştirmelere yönelebilecek ve Türkiye'deki teknoloji ve ölçekten kaynaklanan nedenlerle üretim tesislerinin Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin gibi ülkelere kayması söz konusu olabilecektir.

Bütün bu değerlendirmeleri, dünya otomotiv üretiminde kapasite fazlası bulunduğunu gözeterek irdelediğimizde ülkemizin, "üretim merkezi" olmanın yanı sıra tasarım, doğrulama ve AR-GE merkezi de olması gerekmektedir.

Ancak ülkemizde bu konuda bütünlüklü çalışmalar yürütülmemekte ve bu alana yeterli kaynaklar ayrılmamaktadır.

Değerli Katılımcılar,

Bizde AR-GE harcamalarının ulusal gelir içerisindeki payı binde 7 seviyesinde iken AB ortalaması % 2, ABD ve Japonya'da % 2.72 ve % 3,12'tür. ABD, Japonya ve AB-15'de kişi başına GSYİH, Türkiye'den bir hayli fazla olduğu için aradaki fark da gerçekte çok daha fazladır.

Ülke otomotiv ana ve yan sanayinin AR-GE'ye ayırdığı pay ise % 0,8-0,9 arasında olup rekabet edebilecek bir inovasyon çalışması yapılmamaktadır. Bu durum gelecekte söz konusu sanayi sektörünün kırılganlığını da ortaya koymaktadır. AB 2010'da AR-GE payının % 3'e, Türkiye ise % 2'ye çıkarılmasını hedeflemektedir. Ancak yukarıda dile getirdiğim gerçekler eşliğinde düşünüldüğünde, Türkiye bunu gerçekleştirebilecek midir? Şu anki verilerle bu mümkün değildir.

Bunu şöyle açıklayabilirim. 8. Kalkınma Planında AR-GE harcamaları GSMH'nin % 1,5'u olması öngörülmüş ancak, bildiğimiz gibi bu hedef tutturulamamıştır. 9. Planda ise AR-GE desteklerinden yararlanılması umulmaktadır.

AR-GE hedefi dönem sonunda % 1,5 olup hangi araçlarla bu hedefe ulaşılacağı ise belli değildir.

Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan "Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı" taslağı bu açıdan ciddi endişeleri içinde barındırmaktadır.

Tasarı ile esasen teknoloji yoğun üretim, girişimcilik ve bu alanlara yönelik yatırımların artırılması hedeflenmektedir. Bu amaçla, AR-GE'ye ve yeniliğe yönelik özellikle yabancı sermaye yatırımlarının desteklenmesi ve teşviki gündeme getirilmektedir. Ancak burada iki önemli ilkedden vazgeçildiği görülmektedir. Bunlardan birincisi, ulusal AR-GE altyapısı ve yeteneklerinin gerçekleştirilmesine yönelik organizasyonlar, diğeri ise üniversite, bilim kurumları ve sanayi kuruluşları arasındaki koordinasyon ve işbirliğinin sağlanmasıdır.

Aynı şekilde rekabet öncesi işbirliği projelerinde, üniversite ve bilim kurumlarından söz edilmektedir. Burada üniversitelerden ve ilgili kurumlardan uzmanların önünde açıklamak isterim ki, böylesi eksikler taşıyan bir tasarıya "AR-GE Kanun Tasarısı" demek bile mümkün değildir. Tasarı ile tekeller ve yabancı sermaye lehine teknokentler tasfiye edilecektir.

Tasarı, "en az elli tam zamana eşdeğer AR-GE birikimi ve yeteneği olan birimler" sınırlaması getirecek, bir şirketin en az 50 AR-GE personeli çalıştırmadan öngörülen desteklerden yararlanamayacağına hükmetmektedir. Ülkemizdeki imalat sanayi işletmelerinin % 98,1'i KOBİ niteliğinde olup 50'den az işçi çalıştırmaktadır. Bu işletmelerin 50 personellik AR-GE merkezlerini nasıl kuracağına ilişkin tasarıda herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Adında "Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi" sözlerinin geçtiği bir tasarıda, AR-GE vergi indirimine esas AR-GE Merkezleri istihdamı ele alınırken, "500 ve üzerinde tam güne eşdeğer AR-GE personeli istihdam eden AR-GE merkezlerinde ayrıca o yıl yapılan AR-GE harcamasının bir önceki yıla göre artışının yarısı, Kurumlar Vergisi Kanununun 10'uncu maddesi uyarınca kurum kazancından indirilir" denilmektedir. Oysa bu ölçekte AR-GE personeli çalıştırabilecek kuruluşların büyük bir çoğunluğu yabancı sermayeli kuruluşlardır. Dolayısıyla bu tasarı ile yabancı sermaye lehine bir düzenleme daha yapılmış, teknokentler tasfiye edilmiş olacaktır.

Tasarı imalat sanayinin tamamını gözden çıkarırken Türkiye'de yatırım yapacak yabancı sermayeyi hedefleyerek dışa bağımlılığımızın artmasına da yol açacak bir içeriktir.

Tasarıda ulusal AR-GE kurumu için organizasyonlar, AR-GE altyapısı ve yeteneklerinin geliştirilmesi v.s. söz konusu değildir.

Yine tasarıda, "ticari değeri olan bir ürünün, Türkiye'de üretilmesinin ekonomik olmadığı durumlarda, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın izniyle bu ürünlerin yurtdışında üretilmesi, nihai ürün üretiminin ülke sınırları içerisinde yapılması şartının ihlali sayılmaz" denilerek başka bir ülkede üretilecek ürün için AR-GE desteği verilmesi öngörülmekte, bu alanda da ülkemiz kaynaklarının yurt dışına transfer edilmesinin önü açılmaktadır.

Eğer tasarı bu şekilde yasalarsa, otomotiv ve yan sanayinin etkilenmemesi ve dışa bağımlılığın daha da artmaması mümkün değildir.

Değerli Katılımcılar, Küreselleşmenin kaçınılmazlığı"ndan sıklıkla söz edilmektedir. An-

cak küreselleşme süreç ve politikalarının ekonomik, siyasal, toplumsal, kültürel vb. tüm düzeylerde yıkım ve tahribatlarına karşı durabilmek mümkündür. Bunun için öncelikle, ülkemiz stratejik öngörüyle tüm alanlarda ve tüm sektörlerde kendi politikalarını oluşturmalıdır.

Bilim ve teknolojiye yetkinleşmeli ve bunu ülke ölçeğinde toplumsal ekonomik faydaya dönüştürmeli ve bu amaçla ulusal bir strateji belirlenmelidir.

Bilimi ve teknolojiyi esas alan, AR-GE ve inovasyona ağırlık veren, istihdam odaklı ve planlı bir kalkınmayı öngören sanayileşme politikaları uygulandığında, durum değişecektir. Böylece sanayi yatırımlarında daha rasyonel seçimler yapılabilecek, ülkenin doğal kaynakları değerlendirilebilecek, stratejik hammaddeler dışarıya transfer edilmeyecek ve üretimin belirli sermaye gruplarında toplanması önenebilecektir.

Değerli Katılımcılar,

Sözlerime son verirken; Oda Yönetim Kurulumuz adına, Sempozyumun gerçekleştirilmesini sağlayan Düzenleme ve Yürütme Kurullarına, Bursa Şube Yönetim Kurulu ve çalışanlarına, Sempozyumda bildiri sunacak ve panelerde yer alacak konuşmacılara, delege ve izleyiciler ile katkıda bulunan kurum ve kuruluşlara, Bursa Şube başkanımız Nedret YAYLA, Sempozyum Sekreterimiz C. Serdar SÖNMEZ, Odamızın Ulaşım ve Trafik Komisyonu Üyesi Özcan BAYRAKÇI, OYK Üyemiz O. Varlık ÖZERCİYES, Düzenleme Kurulu Başkanımız ve OYK Sekreterimiz Ali Ekber ÇAKAR nezdinde içtenlikle teşekkür ediyorum.

Etkinliğimizin başarılı geçmesi dileğiyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

X.OTOMOTİV ve YAN SANAYİ SEMPOZYUMU SONUÇLARI ÜZERİNE GÖRÜŞLER

X. Otomotiv ve Yan Sanayi Sempozyumu, TMMOB Makina Mühendisleri Odası adına Bursa Şube yürütücülüğünde 25-26 Mayıs 2007 tarihlerinde Bursa TÜYAP Fuar Merkezinde gerçekleştirilmiştir.

Sempozyumda Otomotiv Sanayi Türkiye, Otomotiv Yan Sanayi Türkiye, Türkiye'de Otomotiv Kalıplılığının Bugünü ve Geleceği, Otomotiv Sanayinde Teknolojik Gelişmeler, Dünya Otomotiv Sanayinin Dünyü Bugünü Yarını, Otomotiv Yan Sanayi ve KOBİ'ler, AR-GE Politikaları/Tasarım/Teşvikler başlıklı, ikisi paralel olmak üzere 8 oturumda 44 bildiri sunulmuş; "9. Kalkınma Planı Perspektifinde Otomotiv Sanayinde Sürdürülebilir Küresel Rekabet" konulu bir panel düzenlenmiştir.

Panel ve oturumlarda, MMO yanı sıra DPT, Dış Ticaret Müsteşarlığı, TÜBİTAK gibi otomotiv sektörüyle ilgili kurumlar; OSD, TAYSAD gibi önde gelen sektör kuruluşları ile üniversiteler ve otomotiv ana ve yan sanayi firmalarının üst düzey yöneticileri ile konuya ilgi duyan taraflar sektörün sorunlarını tartışıp görüşlerini dile getirmişlerdir. Sempozyumu 364 kayıtlı katılımcı izlemiştir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Bursa Şubesi, sempozyumda dile getirilen görüşlerden hareketle aşağıdaki saptama ve önerileri ilgili kurum ve kuruluşlar ile kamuoyunun dikkatine sunmaktadır.

Bugün Türkiye'de piyasanın % 70'i ithal otomobiller tarafından paylaşılmaktadır. Buna karşın Türkiye 2006 yılında 1.024.987 adet taşıt aracı üretilmiş ve ilk defa otomotiv dışalım ve dışsattımında \$603.301 artı bakiye verilmiştir. Daha da önemlisi bu artı bakiye 2007'nin ilk 3 ayında \$1.196.806'a yükselmiştir. 2006 yılında \$51.8-90.685 gibi rekor bir dış ticaret açığı vermiş olan ülkemiz için, otomotivdeki pozitif dengenin ve dolayısı ile sektörün önemi ortadadır.

2006'nın ilk 3 ayı ile 2007'nin ilk 3 ayı kıyaslandığında, 2007'de Türkiye'de toplam taşıt araçları satışı % 27 oranında azalmıştır. Avrupa'da pazarın % 10 daralması bir kriz olarak algılanırken, % 27 daralmış bir pazar çok ciddi bir krizdir. Ekonomik gelişmelerden öncelikle etkilenen bir sektör olan otomotivdeki göstergeler, mevcut hükümetin söylemlerinin aksine, Türkiye'de ciddi ekonomik sıkıntılar olduğunu doğ-

rulamaktadır. Buna karşın 2007'nin ilk 3 ayında 2006'nın aynı dönemine kıyasla taşıt araçları üretimi % 9 artmıştır. Bu da sektörün dışsattım ağırlıklı bir yapıya kavuştuğunu ve bugün için iç piyasadaki krizlerden etkilenmediğini göstermektedir.

Türkiye'de dışsattım ağırlıklı bu yapılanma, Avrupalı üreticilerin yükselen maliyetler karşısında, kendi ülkelerinde üretim yapmaktan vazgeçmeleri sonucunda oluşmuştur. Bu noktada Gümrük Birliği toplamda Türkiye'nin çok aleyhine sonuçlar verse de, otomotiv sektöründeki olumlu yapılanmaya yol açmıştır. Burada Türk mühendisinin ve işçisinin ucuz emek gücü ile birlikte, yüksek becerisi ve kalite anlayışı da vurgulanmadan geçilmemelidir. Ancak unutulmamalıdır ki Avrupalı üreticiler kendi ülkelerinde üretim yapmaktan vazgeçtikleri gibi, kendileri için daha elverişli şartlar başka bölgelerde oluştuğunda, Türkiye'den de kolaylıkla vazgeçebileceklerdir. Türkiye'de ulusal markaların azlığı da göz önüne alındığında, bu ülkemiz için ciddi bir risktir. Dolayısı ile Türkiye gerek ana, gerek yan sanayide kendi ulusal markalarını yaratmak için ciddi çabalar sarfetmelidir.

Dünyada gerçekleştirilen üretimin büyük bir bölümü uluslararası büyük firmalar tarafından gerçekleştirilmekte, küreselleşme sürecinin ivmelenmesiyle birlikte otomotiv sektöründe dev birleşmeler yaşanmaktadır. Dünyada 10 ülke küresel üretimin % 85'ine yakın bir kısmını gerçekleştirmekte ve toplam katma değerini % 90'ına el koymaktadır.

Çokuluslu şirketlerin oluşturdukları ve uyguladıkları politikalar, ulusal/yerel ve daha küçük firmaları etkilemekte, bunlar giderek yabancı sermayenin eline geçmekte ya da yok olmaktadır.

1961 yılında Devrim otomobilinin yapımıyla ülkemiz mühendisliğinin yakaladığı başarının devamı getirilememiş; otomotiv sanayi dışa bağımlı olarak gelişmiş, ulusal marka yaratma çabaları çeşitli nedenlerle baltalanmıştır. Başlangıçta ithal ikameci bir montaj sanayine yönelinmiş. 1990'lardan sonra ihracata dayalı bir yönelim benimsenerek küreselleşen dünya pazarına uyum sağlanmaya çalışılmış ve Gümrük Birliği ve AB'ye entegrasyon

süreci ile dışa bağımlılık artmıştır.

Türkiye'de AR-GE harcamalarının ulusal gelir içerisindeki payı binde 7, otomotiv ana ve yan sanayinin AR-GE'ye ayırdığı pay ise binde 0,8-0,9 arasındadır, rekabet edebilecek yenilikçilik (inovasyon) çalışmaları yeterli olmamaktadır. AR-GE'de çalışan kişi sayısına bakıldığında, 10.000 kişi için, Almanya'da 151, İsviçre'de 148, Japonya'da 140, Türkiye'de 9 kişi istihdam edilmektedir.

"Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı" ilgili tarafların görüşüne sunulmadan ve yeterince tartışılmadan yasalaştırılmak istenmektedir. Tasarı bu haliyle yasalaşırsa sanayi - üniversite işbirliği düşüncesi ciddi olarak zarar görecektir, firmaların teknokentlere gitmeleri için neden kalmayacaktır. Bu yasa tasarısı, ana sanayi, yan sanayi, üniversiteler, meslek odaları ve konuyla ilgili sivil toplum

örgütlerinin oluşturacağı bir platformda iyice tartışılmalı ve üzerinde görüş birliği sağlandıktan sonra Meclis'e sevk edilmelidir.

Öte yandan sektör kamu destekli AR-GE çalışmalarına ciddi kaynak ayırmazsa, ülkenin "tasarım üssü" olması iyi niyet temennisinden öteye geçmeyecektir.

Gelişmekte olan ülkelerde motorlu araçların üretimi, çevresel faktörlerden ve ucuz işgücünden de yararlanarak büyük oranda montaja dayanmakta, tasarım ve AR-GE faaliyetleri ise esasen gelişmiş ülkelerde yürütülmektedir.

Türkiye'de de otomotiv sanayi üreticilerinde yabancı sermaye ağırlığı bulunmaktadır.

İhracatın artmasıyla beraber üretilen araçlarda ithal parça maliyeti toplamın % 64'e varmaktadır. Yan sanayide üretilen pek çok parça düşük döviz kuru nedeniyle ithal edilmiş ve KOBİ niteliğindeki pek çok firma kapanmıştır.

Türkiye açısından küresel üretimde "alternatif ülke ve merkezler" olasılığı geçerliliğini korumaktadır. Küresel şirketler maliyetleri aşağı çekebilecek ve azami kâr amacıyla yer değiştirmelere yönelebilecek ve Türkiye'deki teknoloji ve ölçekten kaynaklanan nedenlerle üretim tesislerinin başka ülkelere kayması söz konusu olabilecektir.

Bilimi ve teknolojiyi esas alan, AR-GE ve yenilikçiliğe ağırlık veren, istihdam odaklı ve planlı bir kalkınmayı öngören sanayileşme politikaları uygulandığında, durum değişecektir. Bunun için gerekli insan gücü mühendis ve ara teknik eleman olarak ve nitelikleri artırılarak yetiştirilmelidir. Ara eleman ihtiyacını karşılayan Mesleki - Teknik Eğitimin yeterince tercih edilmemesinin en önemli nedenlerinden biri, imam hatip liselerinin meslek lisesi sayılarak aynı mevzuata tabi tutulması ve bu nedenle gençlerin mesleki eğitimi tercih etmemeleridir. Bu nedenle imam hatip liseleri toplumun nitelikli din adamı ihtiyacını yeterli sayıda karşılayacak şekilde mesleki eğitimin kapsamından çıkarılmalı, mesleki teknik eğitimi tercih edecek gençlerin önü açılmalıdır.

Bu gerçeklerden hareketle;

• Küreselleşme süreci ve politikalarının ekonomik, sosyal, toplumsal, kültürel vb. tüm düzlemlerde yıkım ve tahribatlarına karşı durabilmek mümkündür. Bunun için öncelikle, ülkemiz stratejik öngörüyle tüm alanlarda ve tüm sektörlerde kendi politikalarını oluşturmalıdır.

• Bilim ve teknolojiye yetkinleşmeli, bunu ülke ölçeğinde toplumsal ekonomik faydaya dönüştürmeli ve bu

amaçla ulusal bir strateji belirlenmelidir.

- Ülkemizin "üretim merkezi" olma yanı sıra "tasarım", "doğrulama" ve "AR-GE merkezi" de olması gerekmektedir.
- Araçlar içindeki ithal parça maliyeti yüksektir. Yerli üretim ve parça kullanım oranı artırılmalı, motorlu taşıt üretiminde yüksek oranda yerli parça kullanılmasını sağlayacak teşvikler planlanmalı, yerli sanayi desteklenmelidir.
- Otomotiv sanayii diğer bazı sektörlerden farklı olarak aksam ve parça üreten ve büyük çoğunluğu KOBİ'lerden oluşan yan sanayiye bağımlıdır. Dolayısıyla uluslararası rekabette ezilmeyecek bir otomotiv sanayinin gelişimi için uygulanacak devlet yardımları, yan sanayi sürekli geliştirecek şekilde uygulanmalıdır.
- Ulusal ana sanayi markası yaratmanın önemi görülmemeli, var olan az sayıdaki ulusal markalar her yönden teşvik edilmeli ve Türk Otomotiv Sanayine öncülük etmeleri sağlanmalıdır. Yeni ulusal markalar yaratmak için planlamalar yapılmalıdır.
- Ulusal AR-GE altyapısı ve yeteneklerinin gerçekleştirilmesine yönelik organizasyonlar oluşturulmalı, üniversiteler, bilim kurumları ve sanayi kuruluşları arasındaki koordinasyon ve işbirliği sağlanmalı, teknolojiye yerleşim teşvik edilmelidir.
- Otomotiv ve yan sanayinde AR-GE çalışmaları ve AR-GE bilinci geliştirilmelidir.
- Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi

Hakkındaki Kanun Tasarısı" ülkenin sanayileşmesi, sanayide AR-GE faaliyetlerinin desteklenmesi ve özellikle KOBİ'lere AR-GE teşviki verilmesi için ilgili tüm tarafların görüşleri alınarak yeniden düzenlenmelidir.

- Otomotiv yan sanayinde üretim yapan KOBİ'lere "ortak AR-GE Projeleri" gerçekleştirebilecekleri bir stratejik proje ortaklığı sistemi getirilmeli ve TÜBİTAK bu çalışmaya öncülük yapmalıdır.
- Sanayimizin büyük bir bölümünü oluşturan KOBİ'lerin üretimlerinin tasarım, özgün üretim, AR-GE ve kalite süreçlerinden geçmesi için devlet desteği şarttır. Sosyo-ekonomik yapıdaki rolleri, istihdam, üretim payları ve yeni teknolojilere hızlı adaptasyon gösterebilen yetenekleri ile KOBİ'ler desteklenmeli ve geliştirilmelidir.
- KOBİ'lerde nitelikli eleman ve özellikle mühendislerin çalıştırılmasını özendirme için vergi indirimleri, prim kesintilerinde kolaylık gibi teşvik tedbirleri alınmalıdır.
- AR-GE alt yapısını kurmak ve geliştirmek için Mesleki-Teknik Eğitim ile mühendislik eğitimine gereken önem verilmelidir.
- Otomotiv ve yan sanayisinde rekabet edebilirlik, işgücü maliyetlerine değil yeni teknolojilerin geliştirilmesine dayanmalıdır.
- Otomotiv ana ve yan sanayisinde çevre kirliliğini önleyecek ürünlerin üretilmesi için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Tmmob
makina mühendisleri odası

X. Otomotiv ve Yan Sanayii Sempozyumu

25-26 Mayıs 2007
TÜYAP Uluslararası Fuar ve Kongre Merkezi
Bottim / BURSA

TMMOB MMO BURSA ŞUBESİ
Yıldırımtepe Mah. Söğütözü Sk. Etilerözüççe Işıklı No: 13 K:1 16220 Bursa Tel: 0224 444 9 666 Faks: 0 224 232 11 94
www.tmmob.org.tr www.tmmobmmob.org.tr

X.OTOMOTİV ve YAN SANAYİİ SEMPOZYUMU YÜRÜTME KURULU

ALİ EKBER ÇAKAR	TMMOB MMO
NEDRET YAYLA	TMMOB MMO BURSA ŞUBE
GÜRSEL ÖZCAN	TMMOB MMO BURSA ŞUBE
SEMİHA ÖZBEY	TMMOB MMO BURSA ŞUBE
ENGİN MEYDAN	TMMOB MMO BURSA ŞUBE
MURAT AYHANER	TMMOB MMO BURSA ŞUBE
HAKAN YILMAZ	TMMOB MMO BURSA ŞUBE
OKAY GÜLER	TMMOB MMO BURSA ŞUBE

Sempozyum Sekreteri
C.Serdar SÖNMEZ

X.OTOMOTİV ve YAN SANAYİİ SEMPOZYUMU DÜZENLEME KURULU

ALİ EKBER ÇAKAR	TMMOB MMO
Ö. VARLIK ÖZERCİYES	TMMOB MMO
ÖZCAN BAYRAKÇI	TMMOB MMO
A.SELÇUK SOYLU	TMMOB MMO ANKARA ŞUBE
ÜMİT BÜYÜKEŞMELİ	TMMOB MMO ANTALYA ŞUBE
NEDRET YAYLA	TMMOB MMO BURSA ŞUBE
GÜRSEL ÖZCAN	TMMOB MMO BURSA ŞUBE
SEMİHA ÖZBEY	TMMOB MMO BURSA ŞUBE
ENGİN MEYDAN	TMMOB MMO BURSA ŞUBE
MURAT AYHANER	TMMOB MMO BURSA ŞUBE
HAKAN YILMAZ	TMMOB MMO BURSA ŞUBE
OKAY GÜLER	TMMOB MMO BURSA ŞUBE
İSKENDER ERBİL	TMMOB MMO DENİZLİ ŞUBE
TAMER ÖZBEN	TMMOB MMO DİYARBAKIR
YRD.DÇ.DR.NİLHAN ÜRKMEZ	TMMOB MMO EDİRNE ŞUBE
MELİH CEMAL KUŞHAN	TMMOB MMO ESKİŞEHİR ŞUBE
ALİ PERİ	TMMOB MMO GAZİANTEP ŞUBE
GAFUR ONUR	TMMOB MMO İSTANBUL ŞUBE
CEM TUNA	TMMOB MMO İZMİR ŞUBE
DOÇ.DR.NAFİZ KAHRAMAN	TMMOB MMO KAYSERİ ŞUBE
MEHMET AKDEMİR	TMMOB MMO KOCAELİ ŞUBE
A.ÜNAL ACAR	TMMOB MMO KONYA ŞUBE
LEVENT KON	TMMOB MMO MERSİN ŞUBE
EBRU İŞİTAN	TMMOB MMO SAMSUN ŞUBE
ESAT ZAMAN	TMMOB MMO ZONGULDAK ŞUBE

X.OTOMOTİV ve YAN SANAYİİ SEMPOZYUMU DANIŞMANLAR KURULU

PROF. DR. MUSTAFA ACAR	SDÜ. MÜHENDİSLİK MİMARLIK FAK. MAKİNA BÖL.
UZMAN ZEHRA AKAD	DİSK-BİRLEŞİK METAL İŞ SENDİKASI
YRD. DOÇ. DR. S. ORHAN AKANSU	ERCİYES ÜNİ. MÜH. FAK. MAKİNA BÖLÜMÜ
TÜLAY AKARSOY	TÜBİTAK-TEYDEB
PROF. DR. SUDİ APAK	TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. MEHMET ASATEKİN	ODTÜ ENDÜSTRİ ÜRÜNLERİ TASARIM BÖLÜMÜ
DOÇ. BİRDOĞAN BAKI	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ İŞLETME BÖLÜMÜ
ATILLA BEDİR	DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI
YRD. DOÇ. DR. FEVZİ BEDİR	SDÜ. MÜHENDİSLİK MİMARLIK FAK. MAKİNA BÖL.
YÜCEL BİROL	MALZEME ENSTİTÜSÜ-MARMARA ARAŞTIRMA MERKEZİ
PROF. DR. GÜREL ÇAM	MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK MİMARLIK FAKÜLTESİ
YRD. DOÇ. DR. KAMİL DELİKANLI	SDÜ. MÜHENDİSLİK MİMARLIK FAK. MAKİNA BÖL.
ARŞ.GÖR. DR. NUREDDİN DİNLER	GAZİ ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK MİMARLIK FAKÜLTESİ
ÇETİN DOĞAN	TÜBİTAK ULUSAL METROLOJİ ENSTİTÜSÜ
DOÇ. DR. ERTUĞRUL DURAK	SDÜ. MÜHENDİSLİK MİMARLIK FAK. MAKİNA BÖL.
PROF. DR. ZAFER DÜLGER	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ
YÜKSEL DÜZGÜN	DSİ I. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
PROF. DR. HALİS ERTÜRK	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ İKTİSADİ İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ
DOÇ. DR. MEHMET GAVGALI	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ
MEHMET ILGAZ	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
ARŞ.GÖR.SALİH KARAASLAN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK MİMARLIK FAKÜLTESİ
MAK.YÜK.MÜH. MEHMET E. KAYA	TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ
YRD. DOÇ. DR. EROL KILIÇKAP	DİCLE ÜNİVERSİTESİ
PROF.DR. RAMAZAN KÖSE	DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. N. SEFA KURALAY	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ MÜH. FAK. MAKİNA MÜH. BÖL.
DOÇ. DR. İNCİ KUZGUN	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
ERKUT NEGİŞ	SİNERJİ YAYINCILIK TANITIM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ
ALİ RIZA OKTAY	DIŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞI İHRACAT GENEL MD. DAİRE BŞK.
SEVGİ ÖZÇELİK	TAYSAD TAŞIT ARAÇLARI YAN SANAYİCİLERİ DERNEĞİ
YRD. DOÇ. DR. İBRAHİM SEVİM	MERSİN ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ
PROF. DR. CEM SORUŞBAY	İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ MAKİNA FAKÜLTESİ
YRD. DOÇ. DR. ŞEREF SOYLU	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. YÜCEL TAŞDEMİR	ULUDAĞ ÜNİV. MÜHENDİSLİK MİMARLIK FK.ÇEVRE MÜH. BÖL.
PROF. DR. MEHMET TEKİN	GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
DR. H. SUAT TUNCEL	TUNCEL MÜHENDİSLİK
PROF.DR. ENGİN TÜRE	UNIDO-ICHET (ULUSLAR ARASI HİDROJEN ENERJİSİ TEKN.MRK.)
UZ.ARŞ.ELK.Y.MÜH.HAMDİ UÇAROL	TÜBİTAK MARMARA ARAŞTIRMA MERKEZİ ENEJİ ENSTİTÜSÜ
FÜSUN ÜLENGİN	DOĞUŞ ÜNİVERSİTESİ ENDÜSTRİ MÜH. BÖLÜMÜ
PROF. DR. SEDAT ÜLKÜ	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK MİMARLIK FAKÜLTESİ
PROF. SEVİNÇ ÜRETEK	BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
REFİK ÜREYEN	TTGV
ALİ YENİAY	
DOÇ. DR. ŞAHİN YILDIRIM	ERCİYES ÜNİ. MÜH. FAK. MAKİNA BÖLÜMÜ
DOÇ. DR. NİHÂL YILDIRIM MIZRAK	ANADOLU ÜNİ. İİBF İKTİSAT BÖLÜMÜ
PROF.DR. CENGİZ YILDIZ	FIRAT ÜNİVERSİTESİ MÜH.FAK.MAK.MÜH.BÖL.
MEHMET ALİ YILMAZ	BMC A.Ş.
YRD.DOC. HALİT LÜTFİYÜCEL	FIRAT ÜNİVERSİTESİ MÜH.FAK.MAK.MÜH.BÖL.

1. GÜN - 25 MAYIS 2007 CUMA - MUDANYA SALON

09:00 - 09:30 AÇILIŞ VE KAYIT
09:30 - 10:00 AÇILIŞ KONUŞMALARI
10:00 - 10:30 ARA

10:30 - 13:00 **PANEL**

9. KALKINMA PLANI PERSPEKTİFİNDE OTOMOTİV SANAYİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR KÜRESEL REKABET

OTURUM BAŞKANI: Ö. VARLIK ÖZERCİYES
TMMOB MMO YK. / Sempozyum Düzenleme Kurulu Üyesi

Ali Ekber ÇAKAR
Atilla BEDİR
Prof.Dr. Ercan TEZER
Abdullah ALTINSOY
Ömer BURHANOĞLU
Ali Rıza OKTAY
Doç.Dr. Aziz KONUKMAN

TMMOB MMO YK Sekreter Üye
Devlet Planlama Teşkilatı Planlama Uzm.
Otomotiv Sanayii Derneği Gn. Sekr.
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Sanayi Genel Md. Yrd.
Farplas A.Ş. CEO / TAYSAD YK. Bşk.
Dış Ticaret Müsteşarlığı İhr. Gn. Md. Dai. Bşk.
Gazi Üniversitesi

13:00-1 4:00 ÖĞLE ARASI

14:00-16:15 **I. OTURUM**

OTOMOTİV SANAYİİ / TÜRKİYE

OTURUM BAŞKANI: NEDRET YAYLA
TMMOB MMO Bursa Şube Bşk. / Sempozyum Yürütme Kurulu Üyesi

Alain GABILLET
Doç.Dr. Orhan B. ALANKUŞ
Mehmet DEMİRPENÇE
Ufuk GÜÇLÜ
Çetin ATSÜR

Oyak Renault A.Ş. Gn. Md.
Tofaş Platform A.Ş. Gn. Md.
BMC A.Ş. / OSD. YK Bşk. Vek.
Ford Otosan A.Ş. Gn. Md. Baş Yrd.
Mercedes Benz Türk A.Ş. Gn. Md.

Türkiye Otomotiv Ana ve Yan Sanayii Rekabetçi Yapısının
Avrupa Birliği Süreci Perspektifinde Analizi
Gökhan ÖZDAMAR Süleyman Demirel Üniv. İ.İ.B.F. İkt. Bölümü

16:15 - 16:30 ARA

16:30 - 18:30 **II. OTURUM**

OTOMOTİV YAN SANAYİİ / TÜRKİYE

OTURUM BAŞKANI: ALİ PERİ
TMMOB MMO Gaziantep Şube Bşk. / Sempozyum Düzenleme Kurulu Üyesi

Özlem GÜLŞEN
Gökhan TUNÇDÖKEN
Erkan KAFADAR
Süheyl BAYBALI

Taşıt Araçları Yan Sanayicileri Derneği Gn. Sekr.
Robert Bosch A.Ş. Satış Dep. Md.
Borçelik A.Ş. Gn. Md.
TAYSAD Denetim Kurulu Üyesi

Türkiye'de Otomotiv Sektöründe Rekabet Koşulları

Ömer ATALAY Haskalıp Makina A.Ş. Gn. Md.

Bilgi Transferinde Teknolojik Yetkinliğin Etkisi: Türk Otomotiv Sektöründe
Müşteri - Tedarikçi Firmalar Arasında Bilgi Transferi

Umut EKMEKÇİ İTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü

2. GÜN - 26 MAYIS 2007 CUMARTESİ

09:30-11:30 III. OTURUM - (MUDANYA SALON)

TÜRKİYE'DE OTOMOTİV KALIPÇILIĞININ BUGÜNÜ VE GELECEĞİ

OTURUM BAŞKANI: GÜRSEL ÖZCAN

TMMOB MMO Bursa Şube Bşk. Vek. / Sempozyum Yürütme Kurulu Üyesi

Harun MASATOĞLU
Mustafa BİNTAŞ
Erkan POLAT
Cengiz TURAN
Erdem ACAY

Uluslararası Kalıp Üreticileri Birliği Gn. Bşk.
Mubitek Tasarım
Tofaş A.Ş. Kalıp Üretim Md.
Ford Otosan A.Ş. Tk. Kalıp ve Prototip Alan Md.
Coşkunöz A.Ş. Kalıp Grup Md.

Bilgisayar Ortamında Derin Çekme ve Buruşmanın Modellenmesi

Mehmet Ali PIŞKİN

Aselsan A.Ş.

Prof.Dr. Bilgin KAFTANOĞLU

ODTÜ Makina Mühendisliği Böl. ARA

09:30-11:00 IV. OTURUM – İZNİK SALON – PARALEL OTURUM

OTOMOTİV SANAYİNDE TEKNOLOJİK GELİŞMELER

OTURUM BAŞKANI: CEM TUNA

TMMOB MMO İzmir Şube YK. /

Sempozyum Düzenleme Kurulu Üyesi

Otomobillerde Alüminyum-Magnezyum Alaşımlarının Yeri ve Şekillendirilebilme Kabiliyetinin İncelenmesi

Serkan TOROS

Niğde Üniversitesi MMF

Yrd.Doç.Dr.Fahrettin ÖZTÜRK

Niğde Üniversitesi MMF

Otomotiv Endüstrisi ve Çelik: İleri Teknoloji Ürünü Yüksek Mukavemetli Çelikler

Dr. Havva Kazdal ZEYTİN

TÜBİTAK MAM Malzeme Enstitüsü

Hüseyin AYDIN

TÜBİTAK MAM Malzeme Enstitüsü

Ceylan KUBİLAY

TÜBİTAK MAM Malzeme Enstitüsü

Otomotiv Sektöründe Hidro Şekillendirme (HYDROFORMING)

Yöntemi Kullanımının Araştırılması

Hakan PEKEL

Selçuk Üniversitesi MMF Mak.Müh.Böl.

Yrd.Doç.Dr.Fahrettin ÖZTÜRK

Niğde Üniversitesi MMF Mak.Müh.Böl.

Otomobilde Ergonomi Çalışmaları

Dr.Tülin Gündüz CENGİZ

Uludağ Üniv. MMF Endüstri Müh.Böl.

Prof.Dr.-Ing.Fatih C.BABALIK

Uludağ Üniv. MMF Mak. Müh. Böl.

11:30 – 11:45 ARA

11:45 – 13:00 V. OTURUM – (MUDANYA SALON)

DÜNYA OTOMOTİV SANAYİNİN DÜNÜ, BUGÜNÜ, YARINI

OTURUM BAŞKANI: A. SELÇUK SOYLU

TMMOB MMO Ankara Şube YK. /

Sempozyum Düzenleme Kurulu Üyesi

Prof.Dr.Ercan TEZER

Otomotiv Sanayii Derneği Gn. Sekr.

Doç. Dr.Kamil YILMAZ

Koç Üniversitesi

ABD Otomotiv Sanayinde Döviz Kuru Yansımaları

Yrd.Doç.Dr.Aysegül ATEŞ

Akdeniz Üniversitesi İ.İ.B.F

Yrd.Doç.Dr.Kemal TÜRKCAN

Akdeniz Üniversitesi İ.İ.B.F

11:15-13:00 VI. OTURUM – (İZNİK SALON) – (PARALEL OTURUM) OTOMOTİV SANAYİİNDE TEKNOLOJİK GELİŞMELER

OTURUM BAŞKANI: DOĞAN USTAER TMMOB MMO Bursa Şubesi YK. Sekreter Üye

Hibrid Taşıtlarda Alternatif Enerji Depolama Sistemlerindeki Gelişmeler
Yrd.Doç.Dr.Şule KUŞDOĞAN Kocaeli Univ. MMF Elektrik Müh. Bölümü

Ara Soğutmalı Yeni Bir Turbo Dizel Motoru Geliştirilmesi
Prof. Dr. Rafiq MEHDİYEV İTÜ Makina Fakültesi Oto. Ana Bilim Dalı
Prof. Dr. Cem SORUŞBAY İTÜ Makina Fakültesi Oto. Ana Bilim Dalı
Prof. Dr. Tamer DERBENTİ İTÜ Makina Fakültesi Oto. Ana Bilim Dalı
S. Levent ÖZGÜR MOTOSAN A.Ş.
Dr. Hikmet ARSLAN İTÜ Makina Fakültesi Oto. Ana Bilim Dalı
Dr. Akın KUTLAR İTÜ Makina Fakültesi Oto. Ana Bilim Dalı

Fındık Yağı Metil Esteri - Motorin Karışımlarının Yakıt Olarak Kullanımının Motor Performansına Etkisi
Abdurrahim ÇAYLAK Boğaziçi Opel
Suat GÜL Boğaziçi Opel
Yrd. Doç. Dr. Metin GÜMÜŞ Marmara Üniv. Tek. Eğitim Fak. Mak.Eğit.Böl.
Doç. Dr. Osman ELDOĞAN Marmara Üniv. Tek. Eğitim Fak. Mak.Eğit.Böl.

Kurşunsuz Benzine MTBE Katılmasının Egzoz Emisyonlarına Etkilerinin Deneysel Olarak İncelenmesi
Salih KARAASLAN Gazi Üniv. MMF Mak. Müh. Böl.
Nureddin DİNLER Gazi Üniv. MMF Mak. Müh. Böl.
Prof.Dr.Nuri YÜCEL Gazi Üniv. MMF Mak. Müh. Böl.

İçten Yanmalı Motor Teknolojisindeki Gelişmeler
Prof.Dr.Cem SORUŞBAY İTÜ Makina Fakültesi Oto. Ana Bilim Dalı

13:00 – 14:00 ÖĞLE ARASI

14:00 – 16:15 VII. OTURUM – (MUDANYA SALON) OTOMOTİV YAN SANAYİİ VE KOBİLER OTURUM BAŞKANI: ÖZCAN BAYRAKÇI TMMOB MMO YK. / Sempozyum Düzenleme Kurulu Üyesi

Halil AKGÜL Coşkunöz Holding Tm.Yt.Koor. / BUSİAD Otom. Kom.Bşk.
Prof. Dr. Sudi APAK Trakya Üniversitesi İ.İ.B.F. Dekanı
Esmâ TUNALI Trakya Üniversitesi İşletme Bölümü
Şükrü TETİK Coşkunöz A.Ş. Gn. Md.

Ana Sanayi ve KOBİLER Yesari SUALP Ermetal Otomotiv A.Ş. Gn. Md.
Ana Sanayi ve Yan Sanayi İlişkisi Ali Hüseyin ZENGİL B.Plas A.Ş. Gn. Md. Yrd.

Satış Sonrası Hizmetler ve Otomotiv Öğretmenliği Mezunlarının İstihdamına Yönelik Bir Araştırma
Metin GÜMÜŞ Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi
Sadık KAŞİFOĞLU Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
Prof.Dr.Mehmet TEKİN Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Zile MYO

16:15 – 16:30 ARA

16:30 – 18:30 VIII. OTURUM AR GE / TASARIM / TEŞVİKLER

OTURUM BAŞKANI: GAFUR ONUR TMMOB MMO İstanbul Şube YK. / Sempozyum Düzenleme Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Günay ANLAŞ Boğaziçi Üniversitesi Mak. Müh. Böl. Bşk.
Volkan BAYRAKTAR Temsa A.Ş. Teknoloji Gİş. Uzm.
Murat AYHANER Tofaş A.Ş. Ar ge Tasarım Md.
Ernur MUTLU Ford Otosan A.Ş. Ürün Geliştirme Direktörü
Dursun ÇİÇEK TÜBİTAK TEYDEB Mak.İm. Tekn. Kom. Grp. Yür. Sekr.
Selçuk ŞİŞMAN Dış Ticaret Müsteşarlığı İhracat Gn. Mdl. Şb. Md.

18:45 – 19:15 SONUÇ BİLDİRGESİ VE KAPANIŞ

Ali Ekber ÇAKAR TMMOB MMO YK Sekreter Üye

BURSA GÜNBAŞI: 28 Mart 2007

Sempozyumda Ar-Ge gerilimi

Makina Mühendisleri Odası (MMOB) Bursa Şubesi'nin TÜYAP Bursa Otomotiv Ar-Ge Sempozyumunda düzenlenen 'Ar-Ge Yasası' tartışmaları, Otomotiv ve Yan Sanayi Sempozyumunda Ar-Ge tartışması yapıldı.

Türkiye Makina Mühendisleri Odası (TMMOB) Bursa Şubesi'nin TÜYAP Bursa Otomotiv Ar-Ge Sempozyumunda düzenlenen 'Ar-Ge Yasası' tartışmaları, Otomotiv ve Yan Sanayi Sempozyumunda Ar-Ge tartışması yapıldı.

Uzun süreli tartışmaların ardından yapılan oylamada, Ar-Ge yasasının kabulüne karar verildi.

Otomotiv sanayinin hükümetten istekleri

- Ar-Ge yasasının otomotiv sektörüne uygulanması için hükümetten istekler
- Ar-Ge yasasının otomotiv sektörüne uygulanması için hükümetten istekler
- Ar-Ge yasasının otomotiv sektörüne uygulanması için hükümetten istekler
- Ar-Ge yasasının otomotiv sektörüne uygulanması için hükümetten istekler
- Ar-Ge yasasının otomotiv sektörüne uygulanması için hükümetten istekler
- Ar-Ge yasasının otomotiv sektörüne uygulanması için hükümetten istekler

MMOB SANAYİLE DİŞİLE

Prof. Mustafa Tiryaki, otomotiv sektörünün Türkiye ekonomisine katkıları hakkında konuştu.

TEKNOLOJİK İLERİLEME

Uzun süreli tartışmaların ardından yapılan oylamada, Ar-Ge yasasının kabulüne karar verildi.

KARŞI YANIT

Ar-Ge yasasının otomotiv sektörüne uygulanması için hükümetten istekler.

Otomotiv sempozyumunda 'Ar-Ge Yasası' tartışması

Uzun süreli tartışmaların ardından yapılan oylamada, Ar-Ge yasasının kabulüne karar verildi.

Uzun süreli tartışmaların ardından yapılan oylamada, Ar-Ge yasasının kabulüne karar verildi.

TEKNO PARKLARI YEDİRTMEYECEĞİZ

Uzun süreli tartışmaların ardından yapılan oylamada, Ar-Ge yasasının kabulüne karar verildi.

Otomotiv ithalata direniyor

OSD Başkanı İsmail Durak, otomotivde 17 ana sanayi firmasının komple araç ithal eden 42 markaya karşı 12 milyar dolarlık dijital araç fabrikası yatırımını başlattığını söyledi.

OSD Başkanı İsmail Durak, otomotivde 17 ana sanayi firmasının komple araç ithal eden 42 markaya karşı 12 milyar dolarlık dijital araç fabrikası yatırımını başlattığını söyledi.

Yabancılar kaçabilir

Otomotiv sektörünün zararları TMMOB Makina Mühendisleri Bursa Şubesi tarafından dün değerlendirildi. Otomotiv ve Yan Sanayi Sempozyumunda masaya yatırılan, TMMOB Makina Mühendisleri Odası Yürütme Kurulu Başkanı Emin Koramaz, 'Çretim Quasi' olarak kabul edilen ölkelerin her an bu avatarda karbedebilir' dedi.

Otomotiv sektörünün zararları TMMOB Makina Mühendisleri Bursa Şubesi tarafından dün değerlendirildi. Otomotiv ve Yan Sanayi Sempozyumunda masaya yatırılan, TMMOB Makina Mühendisleri Odası Yürütme Kurulu Başkanı Emin Koramaz, 'Çretim Quasi' olarak kabul edilen ölkelerin her an bu avatarda karbedebilir' dedi.

Mesleğe Hoşgeldin Kokteyli

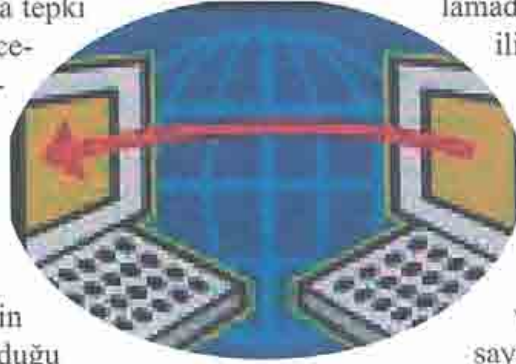
Makina Mühendisleri Odası Balıkesir İl Temsilciliği, Balıkesir Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Makina ve Endüstri Mühendisliği son sınıf öğrencilerine "Mesleğe Hoşgeldiniz Kokteyli" düzenledi. Balıkesir Üniversitesi sosyal tesislerinde 11.06.2007 tarihinde düzenlenen kokteyle, Makina Mühendisleri Odası Balıkesir İl Temsilciliği Eski Başkanları, Yürütme Kurulu Üyeleri, Oda üyeleri ile mesleğe yeni adım atacak öğrenciler katıldı.

BİLGİSAYAR TEKNOLOJİSİ ve FONKSİYONALİZM

Makina Yüksek Mühendisi Mustafa Ocak

Stres sözcüğü 1900'lerin başından beri ruhsal ve bedensel değişikliklere yol açan durumları tanımlamak için kullanılıyor. O kadar farklı biçimlerde ortaya çıkabiliyor ki şeklini/şiddetini/zamanını kesin bir hükme bağlamak mümkün değil. Genellikle olumsuz durumlarla ilgili olduğunu bilmekle birlikte aynı zamanda olumlu bir duruma tepki olarak da ortaya çıkabileceğini genelde göz ardı ederiz. Örneğin yeni bir eve taşınmak, terfi etmek, evlenmek gibi durumlarda insanlar korku ve kaygı duyar. Buyurun size stres. Stresin ne gibi sonuçlar doğurduğu ortada...

'Her şeyin başı sağlık' diyoruz ya, bu sözü biraz evirsek 'Her derdin başı stres'e dönüştürebiliriz. Stresin neden olduğu olumsuzluklardan biri de hızlı ve aşırı kilo aldırması. Fazla kilo sorunu modern çağın insansal sıkıntılarında biri olarak ciddi bir problem halinde karşımıza çıkıyor.

Türkiye'de her on insandan üçü aşırı kilolu. 25 yaşındaki bir insanın total kolesterolü 300 çıkabiliyor. Yakın bir geçmişte bir programa rastladım; boyunuza kilonuza ve yaşınıza göre size bir beslenme rejimi sunuyor bu program. Bu rejimle kan şekerinizi, kolesterolünüzü kontrol altında tutabiliyorsunuz. Aslında çok basit bir yazılım... Benzerlerinden farkı ise 'Strese Dayanıklılık Testi' denilen bir teste verdiğiniz yanıtlara göre size bir rejim önerilmesi. Benim için ilgilendiğim yanı; bugüne

dek binlercesini görmüş olduğumuz 'input'a bağlı 'output' veren yazılımların bugün fonksiyonalizmde hangi noktaya varmış olabileceği düşüncesiydi. Hani 'Yapay zekâ, yapay zekâ' deyip duruyoruz ya acaba bilgisayarlar kendisine verilenin sonucunu hesaplayıp sunmaktan fazlasını yapmaya başladı mı başlamadı mı? Pratikte başladığına ilişkin bir örnek yok henüz. Ancak işin teorisi ciltlerce kitap eder hale geldi ve her gün daha çok tartışılıyor. Çünkü insanlık; gelecekteki işini, yatırımını, sağlığını, eğlencesini, sanatını ve eğitimini ne ölçüde bilgisayar teknolojilerine teslim edeceğini merak ediyor.

Fonksiyon nedir? Fonksiyon bir şeye özgü performans aktivitesidir. Bir anlamda, bir şeyin fonksiyonu, o şeyin amacıdır.

Örneğin gözün fonksiyonu görmek, hesap makinesinin fonksiyonu hesaplamaktır.

Fonksiyonalizm;

Alan Turing isimli bir matematikçi ile birlikte bilgisayar dünyasına 1950'li yıllarda teorik bir katkı olarak girmiş olan sebep-sonuç algoritmacılığıdır. Turing 1950'de bir makale yazdı. Makalesinde diyordu ki: '50 yıl içinde insan makineyle konuşmaya muktadir olacaktır.' O'na göre, bilgisayarlar öyle bir noktaya gelebilirler ki, o noktada bir insanın yetenekleri ile bir bilgisayarın yetenekleri ayırdedilemez. Bunu bir dency-savıyla şu şekilde göstermeye çalışır: 'İki oda düşünün. Bir odada bir bilgi-

san, diğerinde ise bir bilgisayar olsun. Kapıları kapalı bu odalara erişim telefon aracılığı ile olsun. Telefonla bilgisayara ve insana sorulan sorulara verilecek simgesel yanıtlardan hangi odada insanın hangi odada bilgisayarın olduğu anlaşılabilir. Bu deney o yıllarda hiç yapılmadı ancak bugün anlıyoruz ki Turing kesinlikle haklıymış. Bu saptaması ile Turing ilk fonksiyonalist ve 'Yapay Zekâ' kuramının teorik hazırlayıcısı olarak kabul edilir. Turing 1956'da, 'Turing Tablosu' olarak bilinen makineyi geliştirdi. Bu makine bir bant, işaret edici ve karar ünitesinden oluşuyordu.

Sonsuz uzunlukta kabul edilen bant karelere bölünmüştü ve her karenin içinde bir sembol vardı. İşaret edici bir kareyi işaret ettiğinde karar ünitesi içindeki sonlu kuralları (ifadeleri) vasıtasıyla makinenin davranışını belirliyordu.

Örneğin makine bandında '1' işaret ediliyorsa karar ünitesi 'a' ifadesindeki yerini alıyor, makine bir kare yana kayarak '1a' ifadesine geçiyordu. Bu sistem, yavaşlığına ve sınırlı etkinliğine rağmen, bilinen ilk gelişmiş hesap makinesi olarak bankacılıkta kullanıldı.

Fonksiyonalizmin yapay zekâyâ kadar uzanabileceği savı birçok düşünür tarafından eleştirildi. Denildi ki; *'Fonksiyonalizm zihni ifadelerin niteliksel yönünü göz ardı etmektedir, insan zihni sadece sembol işlemleri yapmaz, çalışmasında duyular ve duygular da etkilidir.*

Duyuların ve duyguların bir makine tarafından algılanması ise mümkün değildir. Bunlar hâlâ tartışılan şeyler ancak biliyoruz ki bilgisayar teknolojisi çok basit 1-0 algoritmalarıyla 1990'ların sonunda ses ve görüntü tanıma meselesini çözdü. Uygun programı ve işletim sistemi ile yeterli bir belleği olan bilgisayarlar

renkleri dalga boylarını okumasına gerek kalmadan direkt bir fotoğraf karşılaştırması ile sesleri de desibel karşılaştırması ile ayırdeder hale geldi. 2007'nin Şubat ayında da şaşırtıcı bir gelişme Tayvan'lı bir kimyacı tarafından koku tanıyan chip icat edilmesi suretiyle ortaya konuldu. Akciğer kanserinde kanserli hücreler, bir ilaçla kokutularak bu kokuyu algılayan bir chip vasıtasıyla monitörize ediliyor. Yani renkteki katalizör görevini koku katalizörü olarak bir ilaç yükleniyor.

Böylece bilgisayarlar beş duyardan üçünü şu an itibariyle algılayabilir duruma gelmiş görünüyor. Putnam isimli bir felsefeciyeye göre bilgisayarlar acı, neşe, sevinç gibi duyguları da tanıyabilir hale gelecek. Şimdilik bu konuda bir gelişme yok. Çünkü duyguları kategorize etmek mümkün gibi görünmüyor. Acı, sevinç ya da mutluluk derecelendirilebilir mi?

Derecelendirilemeyen bir şey nasıl tanımlanabilir ve nereye konulabilir? Bir yere konulamayan bir şey bir veri olabilir mi? Tüm bunlara verdiğimiz yanıtlar fonksiyonalizmi çürüten yanıtlar olsa bile bugün için gelinen nokta yine de hayretler uyandırıcıdır.

Hayretler içinde kalmalar sürüp gideceğe benziyor yeter ki insan sürekli düşünsün... Bir düşünür düşünme ile ilgili şöyle diyor :

'Düşünmenin gücünü anlamak için düşünürken kendinizi seyretmelisiniz. Göreceğiniz şey düşünmenin anlamıdır.' Kendimizi düşünürken yakalarsak ne görebiliriz, bilemiyorum. Nöronları veya diğer fiziki unsurları göremeyeceğimiz kesin ama belki insanı insan yapan en önemli yeteneğin aynadaki/kameradaki/ekrandaki yansıması hep daha iyiyi, daha güzeli aramanın bir izdüşümü olarak karşımıza çıkacaktır.

Mayıs 2007

EMEĞİN BAYRAMI KUTLU OLSUN!

Mühendisler 1 Mayıs'ta sömürüye, işsizliğe, yoksulluğa, özelleştirmelere, her türlü gericilik ile emperyalist savaş ve işgallere karşı "Bağımsız ve Demokratik Türkiye" özlemiyle birlik, mücadele ve dayanışma için alanlardaydı.

Hiçbir Şey 1 Mayıs'a Gölge Düşüremez!

Türkiye'de 1 Mayıs dendiğinde, onu kutlamak isteyenlerin de karşı olanların da akıllarına Taksim Meydanı gelir. Zira Taksim Meydanı 1976, 77 ve 78 yıllarının yoğun kitlesel katılımı ile emeğin bayramı kutlamalarına sahne olmuştu. 1977 1 Mayıs katliamı bile bu gerçeği örtememiş, 1 Mayıs'ların kitleselliği, emek düşmanları açısından korkulur olmuştur.

1979'dan beri Taksim Meydanı üzerinde emekçiler açısından adeta bir sıkıyönetim vardır. Bu açıdan Türkiye'de 28 yıldır süren "Taksim yasağı" özel bir anlam taşımaktadır.

Bizce Türkiye'de "demokrasi kesintisi" ve "demokrasi ayıpları" yalnızca parlamenter süreçlere ilişkin sorunlarla değil, aynı zamanda işçi ve bütün çalışanların hakları ve özgürlükleriyle de ölçülür durumdadır. Çünkü emekçiler için ücretlerden sendikalaşma ve sendikal haklara, eşnek istihdam, taşeron işçilik ve enformel istihdam biçimlerine kadar yaşamları zehirlenmiştir. Bu açıdan emekçiler için "demokrasi"den söz etmek mümkün değildir.

12 Eylül'den bu yana izlenen neo liberal politikalarla bütün emekçilerin yaşam ve çalışma koşulları hep kötüleşmiştir. 12 Eylül'ü, "bundan sonra biz güleceğiz" diye karşılayan büyük sermaye çevreleri varlıklarına varlık katmışlardır. Sermayenin azami kâr güdüsüne hizmet için kamusal mülkiyet ve kamusal hizmet alanlarının yeni birer kâr alanı olarak sermayeye açılması ile ücretlerden emekliliğe ve temel sosyal haklara dek bütün çalışanların yaşamları ve geleceği karartılmıştır.

IMF, DB, DTÖ, AB yasaları ile eğitimden sağlığa, sosyal güvenlikten altyapıya, tarımdan yerel hizmetlere, sağlıktan eğitime, haberleşmeden ulaştırmaya, enerjiden madenlere ve mühendislik hizmetlerine kadar her şey uluslararası sermayenin egemenliğindeki piyasa işleyişine sunulmuş; ülkemiz emperyalist güçlerin açık sömürü alanı haline getirilmiştir.

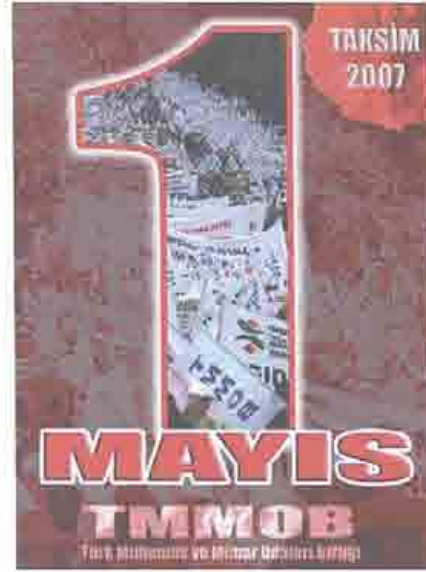
Son verilere göre, çalışabilir nüfusun ancak % 43'ü istihdam edilmektedir. Türkiye'de istihdam edilen 22 milyon 805 kişinin % 48,6 oranındaki 11 milyon 79 bini herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı değildir. Kayıt dışı oranı tarımda % 88, diğer sektörlerde % 34,2 düzeyindedir. Diğer yandan 11 milyon 269 bin ücretliden % 22,8 oranındaki 2 milyon 570 bini kayıt dışı çalıştırılmaktadır.

Mühendislik, sanayileşmenin temel unsurlarından biri olduğu halde bugün sanayide mühendis istihdamı % 22,3 gibi çok düşük bir orandadır ve bu durum sanayinin durumuna ilişkin ciddi bir veri sunmaktadır.

Ancak bütün bu olumsuzluklara karşı bağımsızlık yanlısı emek ve demokrasi güçlerinin ağırlık oluşturmasıyla bu süreci tersine çevirmek olanaklıdır. Sanayileşmiş, kalkınmış, demokratik ve barış içinde yaşanabilir başka bir Türkiye özlem ve iradesi, emek ve demokrasi güçleri tarafından 1 Mayıs'ta alanlarda dile getirilecektir.

Emeğin Bayramı kutlu olsun diyoruz.

**TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı
Emin KORAMAZ**

İSTANBUL ŞUBEMİZE ÜST ÜSTE SALDIRILAR...

Taksim'de düzenlenen 1 Mayıs etkinliklerine saldıran çevik kuvvet polisleri İstanbul Şubemize gaz bombası attı, biber gazı sıktı. Çok sayıda yönetici ve üyemizin bulunduğu binada birçok kişi nefes almada zorluklar yaşadı.

İlk saldırıdan yaklaşık yarım saat sonra gaz maskeli polisler Şubemize tekrar saldırdılar. Oda Yönetim Kurulu Başkanımız Emin Koramaz ve Şube Başkanımız Tevfik Peker'in "MMO bir kamu kurumudur, izinsiz girilemez!" uyarısına rağmen Odaya girmeye çalışan polisler bir süre kapıyı zorladıktan sonra geri çekildiler.

POLİS TERÖRÜNÜ ŞİDDETLE KINIYORUZ!

TMMOB Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesine gaz bombası atıldı, İktidar ve polis şaşırdı! Polis terörünü şiddetle kınıyoruz! İçişleri Bakanı, İstanbul Valisi ve Emniyet Müdürü derhal istifa etmelidir! Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, İstanbul Şubeye yapılan saldırıların ardından Oda Yönetim Kurulu Sekreteri Ali Ekber Çakar ve Şube Başkanı Tevfik Peker ile birlikte İstanbul Şube Toplantı Salonunda saldırılarla ilgili basın açıklaması yaptı.

Polislere ve dinci eylemlere gösteri yapmak için izin verilen Taksim Meydanı, bu ülkenin emekçilerine, aydınlarına, demokratlarına kapatılmış ve dünyada barış içinde kutlanan 1 Mayıs'ın kutlanması siyasi iktidar ve polis tarafından engellenmiştir. İşçilerin, emekçilerin ve ezilenlerin uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs'ı kutlama etkinlikleri 1 Mayıs 1977 katliamının 30. yıldönümünde İstanbul Valiliğinin anti demokratik yaklaşımıyla sabote edilmektedir.

Ankara'dan gelen otobüsler gişelerde polis tarafından durdurularak gaz bombaları ile saldırıya uğramış, otobüslerin camları kırılmış ve araçların içerisine gaz bombaları atılmıştır. Otobüsler Ankara'ya geri gönderilmeye zorlanmıştır. Sayısız polis saldırısı sonucu 1000'in üstünde kişi gözaltında bulunmaktadır.

Sabahın erken saatlerinden bu yana emeğin bayramını kutlamak isteyenlere karşı gaz bombalarıyla saldıran polis bu kez de TMMOB Makina Mühendisleri Odası'na gaz bombasıyla saldırmıştır. Hiçbir şey mühendislerin emeğin bayramını kutlamasına ve anti demokratik baskıları protesto etmesine engel olamaz!

TMMOB Makina Mühendisleri Odası, İstanbul'daki bu olayların müsebbibi olan İçişleri Bakanı, İstanbul Valisi ve Emniyet Müdürünü istifaya çağırılmaktadır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı
Emin KORAMAZ

“ULUSLARARASI DOĞALGAZ KONGRESİ 2007” SONUÇ BİLDİRGESİ

TMMOB Makina Mühendisleri Odası'nın 3-5 Mayıs 2007 tarihlerinde Ankara Sheraton Hotel Kongre Merkezinde düzenlediği “Uluslararası Doğal Gaz Kongresi ve Sergisi 2007” II kamu kurum ve kuruluşu, 6 sektörel kuruluş, 21 üniversite ve 7 sektörel derginin desteği ile gerçekleşmiştir. Etkinliğe TMMOB'ye bağlı Odaların Yöneticileri, MMO Merkezi ve Şube Yöneticileri, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, EPDK, BOTAŞ, TPAO, EİEİ, EÜAŞ, MTA, Petrol İşleri, TÜBİTAK, AB Genel Sekreterliği, EGO, üniversitelerden akademisyenler, meslek örgütleri, ilgili dernek, vakıf ve birlik temsilcileri, özel ve kamu sektöründen uzmanlar, Büyük Elçilik Temsilcileri ile yurtdışından Türkiye'nin doğal gaz sektöründe etkili olan yabancı firma ve kurum temsilcileri katılmıştır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası bünyesinde, “Doğal gazla ilgili kurumların çalışmalarında şeffaflaşmasını, bilgilerin yaygınlaşmasını, herkesçe erişilebilir ve kullanılabilir olmasının sağlanmasını, doğal gaz temin politikalarının belirlenmesinde kapalı kapılar ardındaki gizli diplomasi yerine, ilgili tüm kesimlerin katılacağı ulusal strateji belirlenmesi çabalarına ağırlık verilmesi” görüşlerini savunmuştur. Odamız bu anlayışla, bilginin paylaşılması, sorunların belirlenmesi, tartışılması ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Uluslararası Doğal Gaz Kongresi 2007'yi düzenleme kararı almıştır.

Kongre; 458'i delege, 239'u konunun ilgilisi konuk ve 43'ü yabancı temsilci olmak üzere toplam 697 kişinin katılımıyla tamamlanmıştır. Kongrede 10 oturumda 45 bildiri sunulmuştur. Kongre kapsamında düzenlenen sergiye 20 firma ve kurum, 7 sektörel dergi katılmıştır.

Kongrede Türkiye'nin doğal gaz temin ve ihraç politikaları, kentsel doğal gaz kullanımında konular ve sanayi iç tesisat uygulamaları, iletim ve dağıtım hatları, kentsel doğal gaz dağıtım şebekeleri ve servis hatları ve Türkiye'de doğal gaz sektörünün yeniden yapılandırılması oturumları yapılmış; elektrik üretimi için doğal gaz kullanımını ile Türkiye'nin doğal gaz temin ve tüketim politikaları konulu iki ayrı panel düzenlenmiştir.

Kongrede bu konulara ilişkin politika ve uygulamalar, bunlarla ilgili düzenleyici mevzuat ve denetim çalışmaları, ilgili tüm tarafların katılımıyla ayrıntılı bir şekilde tartışılmıştır. Kongrede yapılan tartışma ve sunulan bildirimler ile ifade edilen görüşlerden hareketle Kongremiz, aşağıdaki başlıca konular ve bağlantılı sorunları tespit etmiştir:

- Serbestleştirme uygulamalarının sonuçları ve yaşanan sorunlar,
- Rusya ve İran'a olan bağımlılık ve yapılan anlaşmaların Türkiye aleyhine hükümler içermesi,
- Doğal gaz piyasasının yeniden yapılandırılmasına bağlı olarak teknik şartnameler ve kent içi doğal gaz dağıtım ve uygulamalarına ilişkin sorunlar,
- Kent içi doğal gaz uygulamalarında yetkilendirmeye ilişkin sorunlar.

Yukarıdaki dile getirilen başlıklar ve kongrede ayrıntılı bir biçimde ele alınan sorun ve saptamalardan hareketle, Kongremiz aşağıdaki çözüm önerilerini ilgili kurum ve kuruluşlar ile kamuoyunun dikkatine sunma kararı almıştır.

1. Ülkemizde enerji sektöründe 20 yıldır uygulanan politikalarla toplumsal ihtiyaçlar ve bunların karşılanabilirliği arasındaki açığı her geçen gün daha da artmaktadır. Enerji politikaları üretimden tüketime bir bütündür, bütüncül bir yaklaşım esas olmalıdır. Ülkemiz gerçekleri de göz önüne alınmak şartıyla, enerji sektörünün gerek stratejik önemi gerekse kaynakların rasyonel kullanımı açısından düzenleme, planlama, esgüdüm ve denetleme faaliyetlerinin koordinasyonu açısından merkezi bir yapıya ihtiyaç vardır. Enerji sektörüne yönelik politikaların belirlenmesinde toplumun tüm kesimlerinin ve konunun tüm taraflarının görüşleri alınmalı ve söz konusu merkezi yapı özerk bir statüde olmalıdır. Genel olarak enerji planlaması, özel olarak elektrik enerjisi ve doğal gaz üretimi-tüketim planlamasında politika ve önceliklerin tartışılıp, yeniden belirleneceği geniş katılımlı bir platform oluşturulmalıdır.

2. Türkiye'nin bir enerji envanteri çıkarılmalıdır. Kamusal planlama, kamusal üretim ve yerli kaynak kullanımının reddeden

özelleştirme politikalarından vazgeçilmeli, kamuun eli kolu bağlanmamalı ve kamu eliyle yatırımlar yapılmalıdır. Yetmiş ve nitelikli insan gücümüz özelleştirme uygulamaları ve politik müdahalelerle tasfiye edilmemelidir. Enerjinin üretimi ve yönetiminde en temel unsur olan insan kaynağımızın eğitimi, istihdamı, ücreti vb. konular enerji politikalarının temeli olmalıdır.

3. Ulusal enerji sektörünün öncelikli temel gereksinimlerinin doğru saptanmasıyla, doğal gaz alanında da kısa ve uzun erimli enerji yatırımlarının zamanında gerçekleşmesine dönük uygun politikalar ve kurumsal düzenlemeler yaşama geçirilmelidir. Doğal gaz teminine ve dağıtımına yönelik projeler yüksek maliyetli yatırımlardır. Bu nedenle doğal gaz temini, gerekli iletim ve dağıtım tesislerinin inşası bir bütünlük içinde ele alınmalı ve tüm yatırım aşamaları bir plan dahilinde esgüdüm içinde gerçekleştirilmelidir.

4. Doğal gazı kullanmak kamusal bir haktır ve kentsel dağıtım hizmetleri özel şirketler eliyle verilse de kamusal bir hizmet söz konusudur. Doğal gaz sistemi de ülke girişlerindeki ölçüm istasyonları, iletim ve dağıtım şebekeleri, bu şebekelerdeki kompresör istasyonları, basınç düşürme ve ölçüm istasyonları, pig istasyonları, vana grupları v.b. birçok bileşenden oluşur. Bu faaliyetlerde bir planlama, esgüdüm ve denetim zorunludur. Sistemin parçalar haline bölünmesi, her bir parçanın, ithalat, iletim, toptan satış, dağıtım, depolama v.b. faaliyetler üzerinden özelleştirilmesi ve çok sayıda özel şirket eliyle gerçekleştirilmesi, esgüdümü zorlaştıracak, planlamayı güçleştirecektir.

5. BOTAŞ'ın küçültülmesi politikaları son bulmalı, BOTAŞ güçlendirilmeli ve etkin kılınmalıdır. BOTAŞ'ın mevcut doğal gaz sözleşmelerinin özel kuruluşlara devrine

son verilmektedir.

6. Arz yaratma ve/veya arz kaybının önlenmesi ile genel hedeflerin birbirlerine uyumlu olarak ve dünya koşullarının göz önüne alınacağı kısa, orta ve uzun dönem ulusal makro-ekonomik planlara ve enerji politikalarına uygunluğu sağlanmalıdır. Arz güvenilirliği dünya ve ülke içi boyutları ile çok iyi incelenmeli ve tanımlanmalıdır. BOTAS'ın yürüttüğü fazla gaz arzını Yunanistan üzerinden İtalya'ya; Bulgaristan, Romanya, Macaristan, Avusturya üzerinden Orta Avrupa'ya ulaştırmayı öngören projeler desteklenmelidir.

7. Rusya ve İran'a bağımlılığımızın azaltılmasına yönelik çalışmalar yürütülmeli, başka ülkelerden kaynak çeşitlendirmesine gidilmeli, yerli doğal gaz arama ve üretim faaliyetleri desteklenmeli, doğal gaz depolama tesis yatırımlarına öncelik verilmelidir.

8. Azerbaycan'dan yapılacak gaz ithalatının artırılma imkanları araştırılmalıdır. Türkmenistan'dan ve Mısır'dan ülkemize doğru boru hattı tesisi çalışmalarına ağırlık verilmelidir. Doğal Gaz ithal edilecek ülkelere Irak'ın eklenmesine çalışılmalıdır.

9. Rusya ve İran'dan kaynaklanabilecek herhangi bir gaz kısıntısına karşı Cezayir ve Nijerya'dan LNG ithalatında artış imkanları araştırılmalı, uluslararası spot piyasadan LNG alımı programlanmalıdır.

10. Mevcut doğal gaz alım sözleşmeleri yeniden görüşme konusu yapılmalı, anlaşmalarda fiyat, alımdayan gazın bedelinin ödenmesi, ödemelerin nakit olarak yapılması, gazın üçüncü ülkelere satılmasının önlenmesi vb. Türkiye aleyhine olan şartlar iptal edilmelidir. Satın alınan gaz bedellerinin mal ve hizmet ihracatıyla ödenmesi sağlanmalıdır. Gaz teslimatlarında ihracatçı ülkelere kaynaklanan eksiklikler ve aksamalar tazminat konusu olmalıdır. İhracatçı ülkelerin günlük, aylık, yıllık satış miktarlarını taahhüt etmeleri sağlanmalıdır.

11. Doğal gaz ithalatı ile ülke ihtiyaçları arasında bir açık söz konusu olduğunda, kentlerin ve sanayinin gazı kesilmemeli, doğal gaz yakıtlı elektrik üretim santrallerine verilen gazda kesinti yapılmamalıdır.

12. Silivri Yeraltı Doğal Gaz Depolama Tesisi yatırımını bir an önce tam kapasite ile işletmeye alınmalıdır. 2000 yılından beri sürdürülmekte kalan Tuz Gölü Depolama Tesislerinin Projesinde yatırım çalışmalarına

ivedilikle başlanmalı, yeni doğal gaz depolama alanları araştırılmalıdır.

13. İthal edilen ve dışa bağımlı bir enerji kaynağı olan doğal gazın sektörel kullanım öncelikleri tartışmaya açılmalıdır. Doğal gaz, elektrikten çok sanayi üretim ve konut ısıtımında kullanılmalıdır. Bu anlamda, ulusal düzeyde tartışmalar yapılacak, stratejiyi belirleyecek yetkili kuruluş olarak, oluşum, yönetim ve denetiminde doğal gazla ilgili tüm kesimlerin temsil edildiği Doğal Gaz Enstitüsü oluşturulmalıdır. Doğal gazla ilgili kurumlar çalışmalarında şeffaflaşmalı, bilgilerin yaygınlaşması, herkesçe erişilebilir ve kullanılabilir olması sağlanmalıdır. Doğal gaz temin politikalarının belirlenmesinde kapalı kapılar arındaki gizli diplomasi yerine, ilgili tüm kesimlerin katılacağı ulusal strateji belirlenmesi çabalarına ağırlık verilmelidir.

14. Doğal gazın kentlerde ve sanayide kullanımının yaygınlaşmasının yanı sıra, yeni tesis edilecek santrallerde yakıt olarak kullanılmasıyla, doğal gaz talebinin daha da artacağı resmi kurumlarca tahmin edilmektedir. Doğal gaz tüketim artışındaki en büyük etken, elektrik enerjisi üretiminin yaygın bir biçimde doğal gaza dayandırılmasıdır. Elektrik üretimi içinde doğal gazın payı bugünkü seviyelerden %25'ler değerine mutlaka düşürülmelidir.

15. Sanayi kullanımında ise kojenerasyon konusu mutlaka göz önüne alınmalıdır. Bu konuda geçmişte yapıldığı gibi verimsiz ünitelerle ülkenin bir çöplük haline gelmesi için gerekli düzenlemeler, meslek örgütleri ve kojenerasyon derneklerinin katkıları ile hazırlanarak en kısa sürede uygulanmalıdır. Enerji yoğunluğu düşük teknolojilere izin verilmeli, teşviklerin önemli kriterlerinden biri bu olmalıdır.

16. Enerji açısından dışa bağımlı olan ülkemizde enerjinin verimli ve etkin kullanımını ulusal politika haline getirilmelidir. 02.05.2007 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan "Enerji Verimliliği Kanunu" nun gerekleri acilen yerine getirilmelidir.

17. Dışa bağımlı enerji politikalarından bir an önce vazgeçilerek yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarımıza yatırımlar yapılmalıdır. Yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarımızın ülke ihtiyacının büyük bir bölümünü karşılayacak potansiyelindedir. Yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarımızın kullanımının özendirilmesi, yaygınlaştırılması ve bu kaynakların kullanımı ile elektrik enerjisi üretim sistemlerini

oluşturan malzeme, cihaz ve ekipmanların yerli üretim koşullarının oluşturulması ve bu alanda teknoloji üretilebilir bir seviyeye ulaşmamız sağlanmalıdır. Yenilenebilir Enerji Yasası uyarınca gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

18. Yerli doğal gaz üretiminin artırılmasına çalışılmalıdır. Zonguldak taşkömürü sahalarındaki metanin ticari olarak kullanım imkanları sağlanmalıdır. TPAO'nun Karadeniz'deki ve ülkenin bütünündeki doğal gaz ve petrol arama çalışmaları desteklenmelidir. TPAO'nun ürettiği petrol ve doğal gazdan elde ettiği gelirleri, yeni arama çalışmalarına harcamasına imkan veren yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Zonguldak taş kömürü sahalarında olduğu bildirilen kaynakların araştırılması sonuçlandırılmalı ve bir an önce üretime geçilmelidir. Doğal Gazla ilgili politika ve önceliklerin belirlenmesinde etkin konumda olacak Enerji Piyasası Kurumu'nun çalışmalarına Meslek Odalarının düzenli katkısı sağlanmalıdır.

19. Kentsel dağıtım şebekelerinde, bina servis bağlantılarında, bina iç tesisatlarında, gazın yıllardır kullanıldığı kentlerdeki uygulamalar ve deneyimin ışığında, bütün ülke çapında geçerli ve zorunlu olacak:

a. Ulusal kentsel gaz dağıtım şebekesi ve bina servis hatları tasarım ve yapım standartları ve şartnameleri,

b. Ulusal bina iç tesisat standartları ve şartnameleri,

c. Ulusal endüstriyel tesis Doğal Gaz dönüşüm standartları ve şartnameleri,

d. EPDK koordinasyonunda, Odamız tarafından hazırlanan taslaklar esas alınarak gaz şirketleri, meslek odaları ve ilgili kesimlerin katılımıyla kesinleştirilmeli ve bir an önce ülke çapında zorunlu uygulanacak şekilde yürürlüğe koyulmalıdır.

20. Doğal gaz tasarım ve uygulamalarında faaliyet yürüten firmaların Makina Mühendisleri Odasından Serbest Müşavir ve Mühendis Büro Tescil Belgesi alması ve bu firmalarda Odamız tarafından eğitilmiş, belgelendirilmiş ve yetkilendirilmiş makina mühendislerinin istihdamı zorunlu olmalıdır.

**TMMOB
MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI**

ENERJİ VERİMLİLİĞİNDE YENİ BİR SAYFA AÇMAK MÜMKÜNÜ

Enerji Verimliliğinde yeni bir sayfa açmak mümkündür. "Enerji Verimliliği Yasası" bu açıdan değerlendirilmeli ve sanayiden ulaşım, kamu ve topluma dek enerji verimliliği bütünlüklü olarak uygulanmalıdır. Oda Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz'ın, Enerji Verimliliği Haftası nedeniyle enerji verimliliği üzerine yaptığı basın açıklaması metni aşağıdadır.

Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğünce düzenlenen ve Odamızın da işbirliği yapılan kurumlar içinde sayıldığı "Enerji Verimliliği Haftası" bu yıl özel bir önem taşımaktadır. Zira; Enerji Verimliliği Kanun Tasarısı 22.02.2007 tarihinde TBMM tarafından kabul edilmiş, Cumhurbaşkanının uyardığı konular ise TBMM'de değerlendirilmektedir.

Makina mühendisliğinin somutlandığı alanlardan biri de enerjidir. Binaların yalıtılması, kojenerasyon tekniklerinin kullanımı, bölgesel ısıtma tesislerinin kurulması, yüksek verimli kazanların kullanılması, sanayide atmosfere açık sıcak ve soğuk yüzeylerin yalıtılması ve atık ısıların geri kazanımı, enerji verimliliği anlamında önem taşımakta ve mesleki faaliyetlerimiz arasında bulunmaktadır. Enerji Verimliliği

Yasası'nın öngördüğü faaliyetlerin pek çoğu makina mühendisliği meslek disiplininin alanına girmektedir.

Odamızın önerilerinin bir bölümü Enerji Verimliliği Yasası'na yansımada, yasa önemli bir başlangıç ifade etmekte ve enerji verimliliğinde yeni bir sayfa açmak mümkün olmaktadır. Ancak enerjide dışa bağımlılık, usulsüzlük ve yolsuzluklar, yerleşik alışkanlıklar, yapısal sorunlar, kamu, sanayi, konut ve ulaşım sektörlerindeki eksikler ile enerji iletim kayıpları ve kaçak kullanımların yaygınlığı ortamında enerji verimliliğinin nasıl gerçekleşeceği, gözlenmesi ve takip edilmesi gereken bir konudur.

Enerji verimliliğinde kamu sektörü alt yapısının enerji verimli binalar, taşıtlar ve cihazlarla yapılandırması öncelikli bir yer tutar. Buradaki en önemli husus, bu verim eşik değerlerinin hangi yöntemlerle belirleneceği, ne şekilde belgelendirileceği ve hangi kamu kuruluşunun bu işi bağımsız bir şekilde yapacağıdır. TMMOB'ye bağlı Mühendis Odalarının Avrupa'da olduğu gibi bu işleri yapabilecek yetkinlik, bilgi ve akreditasyon deneyimi olması itibarıyla, Enerji Verimliliği Yasasında yetkilendirme konusundaki bazı görevler Makina ve Elektrik Mühendisleri Odalarına verilmiştir. Bu kapsamda hazırlanacak bir yasal düzenlemeyle, ilgili Odalarımız "Verimlilik Belgelendirme Akreditasyon" işlerini yapmaya taliptir. Odamız, 65.000 bini aşkın üyesi ve ülke çapındaki yaygın örgütlülüğü ile bu alanda önemli roller üstlenecektir.

Enerji Verimliliğinin Önündeki Engeller

Ülkemizde enerji fiyatlarının kontrolü, dışa bağımlılığın azaltılması, enerji üretiminin en ekonomik biçimde sağlanması, çevre ve doğal kaynakların korunması yönleriyle enerjinin verimli kullanımı büyük önem kazanmakta; sanayi faaliyetleri ve nüfusa bağlı olarak enerji

talebinin yükselişine paralel bir biçimde konunun önemi her geçen gün daha da artmaktadır.

Öte yandan 20 yıldır uygulanan politikalarla Türkiye'nin elektriği en pahalıya tüketen ülkelerden biri haline gelmiş olması gerçeği söz konusudur. Pahalı enerji sanayi maliyetlerini artırmakta, rekabet şansını düşük olan yerli üretimi güçsüz kılmaktadır. Bugünkü sorunların temelinde indigimizde kamusal bir hizmet olan enerji üretiminin basit bir piyasa faaliyeti olarak görülmesi, stratejik bir planlama anlayışının bulunmamasını saptamak mümkündür.

Böylelikle enerjinin bir kamusal/toplumsal hizmet olduğu, herkese gereksinimi ölçüsünde ve en ucuz bir şekilde sağlanması gerektiği fikri reddedilmiş; bu alandaki kamu kuruluşları küçültülmüş, özelleştirilmiş, "kamu hizmeti kavramı" yapılan hukuki değişikliklerle deforme edilmiştir. TEK'in faaliyet gösterdiği 20 yıllık süre içerisinde elektrik enerjisi üretimi 1970 yılına göre 7,2 kat artarken, özelleştirme ve serbestleştirme uygulamalarının yoğunlaştığı 1990'dan günümüze elektrik üretimi ancak 2,8 kat artış gösterebilmiştir. Bu durum, enerjide kamu örgütlenmesi, kamu planlaması ve kamusal üretimin önemi ne işaret etmektedir.

Enerjinin bir kâr alanı olarak örgütlenmesiyle enerji verimliliği arasında bir uyum sağlanmasının esasen mümkün olmadığına dikkat çekmek istiyoruz. Zira enerji verimliliği, enerjinin üretiminden dönüşümüne, iletim ve tüketimine kadarki çalışmaların tümünü kapsayan bütünlüklü

lülükü bir alandır. Bu bütünlüğün kurulmasıyla, kısa ve orta dönemde, enerji tasarrufu ve enerji teminiyle ilgili sorunların çözümüne küçümsemeyecek katkılar sağlanabilecektir. Bugüne kadar enerji verimliliği konusu enerji sektörünün arz ve tüketim politikaları arasında yer almadığı gibi yatırımlar arasında da sayılmamıştır. Yapılan çalışmalar, AB'de kamu sektöründe % 20'ye varan tasarruf inkamı olduğunu ve 80 milyon € yatırım yapılması durumunda sağlanacak tasarrufun getirisinin 12 milyar € olduğunu göstermektedir. Öte yandan tüm devlet daireleri, belediyeler, eğitim kurumları ve hastaneler; ısıtma-soğutma, aydınlatma, elektrikli cihazlar, büro makineleri ve kamu taşıtları yoğun enerji tüketmektedir. Kamu giderlerinin azaltılması amacıyla birçok tasarruf genelgesi yayınlanmakta işe de yerleşik alışkanlıklar ve araç, bina, cihaz alt yapısı durumu itibarıyla enerji verimliliği açısından önemli sonuçlar alınmamaktadır.

Kamu, sanayi ve ulaşım sektörlerinde enerji verimliliği önünde bazı engeller mevcuttur. Bunlar özetle: Bu konuya yeterli önceliğin verilmesi, enerji verimliliği ile ilgili çözümler hakkında bilgi eksikliği, Devlet İhale Kanunlarındaki yetersizlikler, binaların enerji tasarrufu sağlayacak şekilde iyileştirilmesinin bir öncelik olarak görülmemesi, kamu sektöründeki araç kullanım alışkanlıkları ve yüksek enerji tüketimi, cihaz alımlarında enerji verimlilik kriterleri ve ömür boyu maliyet analizi kuralının satın alım prosedürleri arasında yer almaması, belediyelerin özellikle sokak aydınlatması, ulaşım hizmetleri ve trafik düzenlemeleri gibi hizmetlerinde verimliliği öncelikli olarak göz önüne almaması, ulaşım sektöründe yüksek yakıt tüketimine sahip taşıtlar ve eski araçların ağırlıklı olarak kullanılması, yeterince yaygınlaşmamış

ve modernleşmemiş toplu taşıma ağı ve sanayide eski teknolojiye dayalı üretimin yarattığı verimsizliktir. Bunlar ciddi enerji kayıplarına yol açmaktadır.

Bu saptamalardan hareketle enerji verimliliği için yapılması gerekenler şunlardır:

• Yerli, yeni ve yenilenebilir enerjiye yönelim geliştirilmeli, enerji verimliliği ile enerji tasarrufuna yönelik toplumsal bilinç oluşturmak amacıyla basılı ve görsel kitle iletişim araçlarından yayınlar yapılmalı, ilk ve orta öğretimde özendirici bilgiler ders kitaplarına konulmalı, okullarda ve üniversitelerde öğrencilerin bilinçlendirilmesini sağlayacak proje yarışmaları düzenlenmeli, konferans, söyleşi, panel vb etkinlikler artırılmalıdır.

• Sanayi, komut, ulaşım-ulaştırma, elektrik üretim iletim ve dağıtım sektörleri enerji verimliliğinin öncelikli alanları arasında sayılmalı ve kamu öncü bir rol üstlenmelidir.

• Enerji sektörünün özellikle arz politikalarında enerji verimliliğine özel bir yer verilmelidir.

• Büyük ölçekli kamu kuruluşlarından başlanarak enerji tüketimi azaltma hedefleri belirlenmelidir.

• Enerji Verimliliği Yasasının da

öngördüğü gibi kamu sektörünün enerji yönetimi sisteminin oluşturu-

lma sürecinde desteklenmesi için Odalarımızın da desteğinde etkin ve yaygın eğitim programları gerçekleştirilmelidir.

• Cihaz, taşıt akreditasyon sistemi oluşturulmalıdır.

• Kamu İhale Kanunu'nda akreditasyon sonucu sıralamanın ve ömür boyu enerji tüketimi masraflarını fiyatla birlikte değerlendirecek bir sistem için değişiklik yapılmalıdır.

• Kamu sektörü binalarının iyileştirilmesi ve verimli taşıt satın alınması için bütçe tahsis edilmeli ve bir program yapılmalıdır.

• Belediyelerle ilgili bir yasal düzenleme yapılarak; sorumluk ve yetkiler tekrar belirlenmeli ve gelişmeler merkezi idarelerce izlenmelidir.

• Mevcut kamu yatırımlarında enerji verimliliğini öngören teknolojik yenilenme sağlanmalıdır.

• Ulaşımında enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik olarak yurt içinde üretilen araçların birim yakıt tüketimlerinin düşürülmesine, araçlarda verimlilik standartlarının yükseltilmesine, toplu taşımacılığın yaygınlaştırılmasına, gelişmiş trafik sinyalizasyon sistemlerinin kurulmasına, yüklerin karayolu dışındaki ulaşım tipleri ile taşınmasının özendirilmesine yönelik çalışmalar etkin bir şekilde gerçekleştirilmelidir.

• Enerji Verimliliği Yasası etkin bir şekilde uygulanmalı, enerji verimliliğini sağlayıcı politika ve zorunlu ölçütler ivedilikle uygulamaya sokulmalıdır.

TMMOB
Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı
Emin KORAMAZ

TMMOB Makina Mühendisleri Odası adına Gaziantep Şube sekretaryalığında 18-19 Mayıs 2007 tarihlerinde düzenlenen "II. Marka, Kalite ve Teknoloji Yönetimi Sempozyumu", Gaziantep Ticaret Odası Konferans Salonunda; aralarında uzmanların, konuya ilgi duyan mühendislerin değişik kurum/kuruluş temsilcilerinin ve akademisyenlerin de bulunduğu toplam 419 kişinin katılımıyla yapıldı.

II. Marka Kalite ve Teknoloji Yönetimi Sempozyumu Sonuç Bildirgesi (Özet)

Sempozyum, aralarında Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Türk Patent Enstitüsü, Türk Standartları Enstitüsü, Milli Prodüktivite Merkezi, Türkiye Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler, Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticiler Vakfı (TOS-YÖV) ve üniversitelerin de bulunduğu 29 kurum ve kuruluş tarafından desteklendi.

"Ülkemizdeki Markalaşma, Kalite ve Teknoloji Geliştirme Süreçleri ve Önündeki Engeller" ile "İnovasyon ve AR-GE Yönetimi" konulu iki ayrı panel düzenlendi.

II. Marka, Kalite ve Teknoloji Yönetimi Sempozyumunda, konular sanayi/sanayileşme-üretim-inovasyon bağlamında değerlendirildi. Ülkemizde tasarım, AR-GE ve inovasyon kavramlarına ve aralarındaki ilişkiye yeterince özen gösterilmemekte, biri diğeri yerine ikame edilebilmektedir. Gerçekte ise bunların hepsi iç içedir ve bir bütünlük arz ederler. Salt markalaşma veya inovasyonu esas alan yaklaşımlar "tasarım"ı geri plana itmekte ve tasarım bir yan unsur ya da bitmiş bir ürüne yan estetik veya ticari süslemeler yapmaya indirgenmektedir. Oysa tasarım, planlamadan başlayarak inovasyon, AR-GE ve teknoloji süreçlerini önceleyen ve hep-siyle iç içe bir konuma sahiptir.

Sempozyum boyunca yapılan tartışmalarda elde edilen sonuçlar aşağıda kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

1. Ülkemizin kalkınma stratejileri planlı kalkınmayı öngören sistematik ve bütünlüğe sahip, uzun vadeli bir ulusal bilim, sanayi, teknoloji, yenilenme politikaları oluşturulmalı ve kararlı bir

biçimde uygulanmalıdır.

2. Bilimi ve teknolojiyi esas alan, AR-GE ve inovasyona ağırlık veren, dış girdilere bağımlı olmayan, rasyonel işletmeler kurulmasına yönelik, istihdam odaklı sanayileşme politikaları uygulanmalıdır. Böylesi bir stratejide yerli yatırımı özendirilmeli ve korunmalı, katma değeri yüksek ileri teknoloji isteyen alanlarda yapılacak yatırımlar desteklenmelidir.

3. Sanayimizin büyük bir bölümünü oluşturan KOBİ'lerin üretimlerinin tasarım, özgün üretim, AR-GE ve kalite süreçlerinden geçmesi ve bunun için devlet desteği şarttır. Türkiye'de, sanayi üretiminin ve bunun için de sanayi yatırımlarının artmasını sağlayacak; aynı zamanda araştırma ve inovasyon faaliyetlerini özendirmek görevi kamuya aittir.

4. Türkiye'de yapılan AR-GE çalışmaları yetersizdir ve tasarımdan markalaşmaya, yeni ürün imalatından imalat süreçlerinin geliştirilmesine kadar uzanan yol haritasında rekabet gücünü aşağıya çekmektedir. Bu nedenle AR-GE alt yapısının oluşturulması, kurumsallaşması, firmaların bu konuda pay ayırması ve AR-GE'ye ayrılan pay gelişmiş ülkeler düzeyine çıkarılması gerekmektedir.

5. Nitelikli insan gücünü oluşturan mühendis, teknisyen, bilim insanı bu alanda seferber edilmelidir.

6. "Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı" ülkenin sanayileşmesi, sanayide AR-GE faaliyetlerinin desteklenmesi ve özellikle KOBİ'lere AR-GE teşviki verilmesi içerikli olarak yeniden düzenlenmelidir.

7. Üretici mutlaka AR-GE fonlarından yararlanmalıdır.

8. AR-GE kültürünü geliştirip, geniş bir

biçimde KOBİ'lere yaymak için eğitim çalışmalarına hız verilmelidir.

9. AR-GE çalışmalarının kendi kaynağını da yaratacak biçimde olması da önemlidir. Öncelikte, teknik anlamda, bilimsel ve teknolojik çalışmayı içeren, tasarımı esas alan özgün üretimin AR-GE sürecinde yoğunlaştırılmalıdır.

10. Marka, kalite ve teknoloji yönetiminin ülkede özgün ürün yaratmadaki rolü çerçevesinde AR-GE ve inovasyon/yenilenme, patent ve sanai mülkiyet hakları çalışmaları özendirilmelidir. İmalat ve pazarlama ise kurumsal bazda patent, dış ticaret, ihracat desteği ve tanıtımını gerektirmektedir.

11. Marka, daha çok katma değer yaratmak, büyük çapta üretim yapmak, yeni özgün ürün üretmek, karlılık oranlarını artırmak, modern bir pazarlama ağı oluşturmak gibi gerek bilimsel gerekse kurumsal unsurları tesis etmek için yaratılmalıdır.

12. Marka, kalite ve teknoloji yönetiminde kurumlara ve Meslek Odalarına da görevler düşmektedir. Patent Enstitüsünden, İGEME'ye, Dış Ticaret Müsteşarlığı, İhracatçılar Birliği, TÜBİTAK, TTGV, üniversiteler ve TMMOB'ye bağlı ilgili Meslek Odalarına kadar giden bilimsel, teknolojik ve yetişmiş insan desteği büyük önem taşımaktadır. Kurumların koordinasyonu ve işbirliği sağlanmalıdır.

13. Türkiye'de ulusal ve bölgesel AR-GE organizasyonları, ikili kurumların birlikte çalışmaları ile ortam bulacaktır. Ancak her şeyden önce Yüksek Bilim ve Teknoloji Kurumunu hayata geçirecek bir bilim politikası ortaya konulmalıdır. Bu organizasyon siyasi erkin desteği ile bağımsız bir yapılanmadan geçmelidir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası

KESK BAŞKANI VE YÖNETİCİLERİNE VERİLEN CEZA BİR "DEMOKRASİ AYIBI"DIR

2006 yılı Kasım ayında Eğitim-Sen'in "Büyük Eğitimci Yürüyüşü" nedeniyle yapılan basın açıklamasından dolayı, aralarında Odamızın bir Yönetim Kurulu Üyesinin de bulunduğu, KESK Başkan ve yöneticileri ile KESK'e bağlı 4 sendikanın Başkan ve yöneticisi olan 11 kişiye hapis cezası verilmesi ile ilgili olarak Oda Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz bir basın açıklaması yaptı. Emin Koramaz'ın; "KESK Başkan ve Yöneticilerine verilen ceza bir "demokrasi ayıbı"dır. KESK ve bağlı sendikaları üzerindeki daimi baskı ortamı ve verilen cezalar, yalnızca polise "hata" atfederek geçiştirilemez" dediği basın açıklaması aşağıdadır.

2006 yılı Kasım ayında Eğitim-Sen'in "Büyük Eğitimci Yürüyüşü" nedeniyle yapılan basın açıklamasından dolayı, aralarında Odamızın bir Yönetim Kurulu Üyesinin de bulunduğu, KESK Başkan ve yöneticileri ile KESK'e bağlı 4 sendikanın Başkan ve yöneticisi olan 11 arkadaşımıza hapis cezası verilmesi ile demokrasimizin ayıplarına bir yenisi daha eklenmiştir.

Kuruluş sürecinden bugüne, en büyük toplumsal muhalefet örgütü olarak toplumsal mücadeleler tarihimizde yerini alan KESK'e yönelik baskı ve yasaklamalara rağmen KESK, kamu çalışanlarının ekonomik, demokratik ve özlük hakları için mücadelede önemli bir yer tutmuştur. KESK, bununla da kalmamış, kapsadığı eğitim, sağlık, enerji, sanayi, maden, demiryolu, ulaşım, yol, haberleşme, tarım ve orman, sektörleri ile belediye ve büro çalışanları içindeki yaygın örgütlülüğüyle de bir yer kapsamış, çalışma yaşamından ekonomik sosyal sorunlara kadar bir dizi alanda Türkiye'nin sağlığı için önemli tepkiler vermiş bir örgüttür.

100 bin civarındaki mühendis, mimar ve şehir plancısını kapsayan kamuda çok sayıda Odamız üyesinin de üyesi bulunduğu kardeş örgütümüz olan KESK ve bağlı sendikalara "alanlara çıkmayın" demiş, sendikal hakların oluşumu ve yerleşmesi istenmemiştir. Anti demokratik polisiye baskı uygulamalarının hukuki süreçleri yönlendirmesi adeta bir yasalık durumuna ulaşmış, bu da "ayıplı demokrasi"nin bir dayanağı olmuştur. Dolayısıyla KESK ve bağlı sendikaları üzerindeki daimi baskı ortamı ve verilen bu cezalar, yalnızca polise "hata" atfederek geçiştirilebilecek bir durum değildir.

Mevcut durumun sorumlusu, ücretler söz konusu olunca kamu emekçisine "kaynak yok" diyenlerdir, sendikal haklarda uluslararası normlara uymayanlardır, eşitlik, demokrasi ve insanca ücret, insanca yaşam taleplerine kulaklarını tıkayanlardır.

Bugün kamu emekçilerinin reel ücretlerinin 1979 yılındaki seviyenin altında oluşu ile sendikal haklar üzerindeki baskı arasında önemli bağlar bulunmaktadır. Bu anlamda KESK yöneticilerine verilen cezanın derin anlamları bulunmaktadır.

Odamız KESK'in yanındadır. Odamız, kamu emekçilerinin fiili ve meşru mücadele anlayışından aldığı güçle onların gerçek temsilcisi olarak yoluna devam eden KESK'in mücadelesini desteklemekte ve üreten, sanayileşen, demokratikleşen Türkiye mücadelesinde KESK ve diğer emek ve demokrasi güçleriyle omuz omuza olma tutumunu kamuoyu ile paylaşmaktadır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı
Emin KORAMAZ

Son günlerde ülkenin dört bir tarafı yeni cenazeler ile sarsılıyor. Ağlayan tüm annelerin acısı yüreğimizi yakıyor. Biz yine söylüyoruz; son 20 yılı aşkın bir süreç bu sorunun şiddete dayalı politikalarla çözülemeyeceğini göstermiştir. Silahların konuştuğu ortamlarda demokrasiden söz etmek mümkün değildir. Biz bütün sorunlarda olduğu gibi bu sorunun da barışçıl ortamda ve demokratik yöntemlerle çözülebileceği inancını taşımaktayız.

TMMOB, KESK, DİSK, TTB ve TDB, "Nasıl Bir Türkiye İstiyoruz?" başlığı ile bir açıklama yaptı.

Türkiye zor bir dönemden geçiyor. Siyasette, ekonomide, sokaklarda ve toplumsal yaşamın her alanında gerilim ve kriz giderek tırmanıyor. Tırmanan bu gerilim, ne toplumun iradesini parlamentoya yansıtmayan bir seçimle, ne de herhangi bir geçici düzenlemeyle aşılabılır. İçinden geçmekte olduğumuz kriz, 12 Eylül'den bu yana bizlere dayatılan yaşam biçiminin, siyaset tarzının, ekonomik politikaların ürünüdür. Dolayısıyla krizi aşmanın yegâne yolu, "Darbe Hukuku"nun ve ülkemizde yarattığı toplumsal, siyasi ve ekonomik erozyonun yaşamımızın her alanından çıkarılmasıdır. Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle doruğa çıkan mevcut siyasal kriz, basit anlamda "yöneticilerin niteliği" üzerinden yürütülecek bir tartışma ile aşılamaz.

Siyasal Krizin Çözümü, Her Alanda Köklü Demokratik Dönüşümün Sağlanmasıdır

Bugünün siyasal krizinin temelinde, siyasetin toplumsal dayanaklarından ve demokrasiden uzak bir alanda yürütülüyor olması yatmaktadır. 12 Eylül hukukunun yarattığı baskı, geniş halk kesimlerini siyasetten uzaklaştırmış, emek ve meslek örgütlerini, demokrasi güçlerini siyasete müdahalenin uzağına itmiştir.

Krizin çözümü için siyasal alanda acilen bir demokratikleşme

süreci başlatılmalıdır. Bunun için seçim sistemi ve siyasi partiler yasası derhal değiştirilmelidir. Temsil sistemi, yasaklardan ve eşitsizliklerden arındırılarak demokratik bir içerikle yeniden düzenlenmelidir. Tüm toplum kesimlerini siyasetin içine doğrudan davet eden bir yaklaşım süratle hayata geçirilmelidir. Kriz, salt siyasal yaşamda nükseden bir olgu değil, ülkemizin ekonomik hayatının da yapısal bir sorunudur. Bu sorunun kaynağı, halkı yok sayan, emekçilerin taleplerini duymayan, yoksulların yaşam hakkını görmezden gelen neo-liberal ekonomik politikalar.

Bizler, ülkeyi içinden çıkılmaz bir kâbusa sürükleyen neo-liberal ekonomik politikaların terk edilerek, halkın ihtiyaçları doğrultusunda, emekten ve halktan yana bir ekonomik programın hayata geçirilmesini istiyoruz. Eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik alanlarında yaşanan tahribat giderilerek, sosyal alanda yaşanan yıkımı telafi edecek önlemler alınmalıdır. Eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik alanları, kamusal bir bakışla yeniden yapılandırılmalıdır. Giderek büyüyen zenginler ile yoksullar arasındaki açığın kapatılması için sosyal destekleme programları hayata geçirilmelidir. Çalışma yaşamındaki esnek, güvencesiz, sigortasız istihdam uygulamalarına, antidemokratik baskı yasalarına son verilmelidir.

Gericiliğin ve Irkçılığın Çözümü Özgürlüklerin Genişletilmesidir!

Siyasetin antidemokratikleştirilmesi ve ekonominin neo-liberalleşmesi ile ortaya çıkan yoksulluk/yoksunluk/işsizlik ve örgütsüzleşme süreçleri toplumda yaşanan hızlı muhafazakârlaşma ile eş zamanlı gitmiştir. İmam hatiplerle, zorunlu din eğitimiyle, kuran kurslarıyla, Türk İslam sentezi politikalarla, devlet kurumlarında ve medya aracılığıyla tüm toplumda yayılan tek tiplilik insanlarımızın bir arada, dostça yaşama kültürünü yok etmektedir. Irkçı-şoven bir anlayışla farklı kimliklerin toplumsal ve siyasal yaşamda kendisini ifade etmesi engellenmiştir.

İnsanları birbirine düşman eden, toplum içindeki bağları kopararak parçalanmaya iten bu ötekileştirici, düşmanca politikalar, toplumsal bütünlüğümüzün en büyük tehdididir. Her türden etnik, dini, cinsiyet v.b kimliklerin özgürce yaşanabildiği, farklı kültürlerin ve düşüncelerin kendilerini ifade olanaklarının yaratıldığı, özgürlükçü bir laiklik anlayışının egemen olduğu, bir arada kardeşçe yaşama kültürüyle yoğrulmuş bir ülke, toplumsal barış ve huzurun tek reçetesidir.

Son günlerde ülkenin dört bir tarafı yeni cenazeler ile sarsılıyor. Ağlayan tüm annelerin acısı yüreğimizi yakıyor. Biz yine

süreç bu sorunun şiddete dayalı politikalarla çözülemeyeceğini göstermiştir. Silahların konuştuğu ortamlarda demokrasiden söz etmek mümkün değildir. Biz bütün sorunlarda olduğu gibi bu sorunun da barışçıl ortamda ve demokratik yöntemlerle çözülebileceği inancını taşımaktayız.

Şiddet ve gerilim ortamlarının yarattığı kitlesel kamplaşmalar ülkemizin ve insanımızın yararına değildir. Türkiye'nin, "kitlesel refleks" çağrılarını ile toplumu kamplaştırma ve kitlesel çatışma ortamı yaratma yerine, kardeşçe birarada yaşamı sağlayacak iklimin yaratılmasına ihtiyacı vardır.

IMF ve Dünya Bankası nezdinde karnesi A olan AKP, bir yandan demokrasibilik oyunu oynarken öte yandan polisin görev ve yetkilerini düzenleyen yasada olduğu gibi antidemokratik uygulamaları Meclis'ten geçiriveriyor. Emekçiler, AKP'nin bu oyununun

bilincindedir.

Biz aşağıda imzası bulunan emek ve meslek örgütleri; içinden geçmekte olduğumuz seçim sürecinde, yürütülen sosyo-ekonomik politikaların sonucu olan krizin geçici ve kısmi tedbirlerle aşılamayacağına inanıyoruz. İlkesizleşmiş ve birbirinin aynısı hale gelmiş mevcut siyasi partiler Türkiye'nin sorunlarına köklü çözüm üretmekten aciz haldedir. Türkiye'nin temel sorunu anti demokratik yasalar, emek karşıtı özelleştirmeci politikalar ve halkın karar mekanizmalarından uzaklaştırılmasıdır. Yapılması gereken, krizin temelinde yatan nedenlerin doğru tespit edilerek ona uygun köklü ve bütünlüklü bir çözüm üretilmesidir.

Yoksulluğa, Irkçılığa ve Gericiliğe Teslim Olmayacağız!

Halkımıza dayatılan sahte çözümlerin çıkmaz yol olduğunu,

irkçılığa varan milliyetçi söylemlerin, sosyal ve siyasal yaşamı din temelli anlayışa göre kurgulamak isteyenlerin ülkemizi içinden çıkılmaz bir kaosa doğru sürüklediklerini, bu kaostan çıkış yolunun demokrasi dışı yöntemlerle olamayacağını bir kez daha ifade ediyoruz.

Çözüm; eşit, özgür, bağımsız, demokratik ve laik bir Türkiye'de bir arada kardeşçe yaşam anlayışının egemen olmasından geçecektir. Tüm siyasi partileri seçim döneminde kamplaşma ve ayrışmayı körükleyen bir söylemden uzak durmaya, ülkemizin temel sorunlarına yönelik somut projelerle halkın oyunu talep etmeye çağırıyoruz.

**TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU
KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ
TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ**

ENERJİ VERİMLİLİĞİ KANUNU RESMİ GAZETE'DE YAYIMLANDI

Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tarafından 3 Maddesi Anayasa'ya aykırı bulunarak veto edilen 5584 sayılı "Enerji Verimliliği Kanunu", ikinci kez görüşüldüğü TBMM Genel Kurulunda aynen kabul edilerek, 2 Mayıs 2007 tarih ve 26510 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak, yürürlüğe girdi.

Enerji Verimliliği Kanunu; enerjinin etkin kullanılması, israfın önlenmesi, enerji maliyetlerinin ekonomi üzerindeki yükünün hafifletilmesi, çevrenin korunması, enerji kaynaklarının ve enerjinin kullanımında verimliliğin artırılmasını amaçlıyor.

Enerji Verimliliği Kanunu'nda yer alan "Meslek Odaları" tanımında Makina Mühendisleri Odası ve Elektrik Mühendisleri Odası; eğitim, yetkilendirme ve izleme faaliyetlerini yürütmek üzere üniversitelerle beraber "Yetkilendirilmiş Kurumlar" arasında değerlendirildi. Kanuna göre; Yetkilendirilmiş Kurumlar ve Elektrik İşleri Etüd İdaresi (EİEİ) Genel Müdürlüğü tarafından söz konusu faaliyetleri yürütmek üzere şirketlere "Yetki Belgesi" verilebilecek.

Kanun'da; enerji verimliliği çalışmalarının ülke genelinde tüm kuruluşlar nezdinde etkin olarak yürütülmesi, sonuçlarının izlenmesi ve koordinasyonun sağlanması amacıyla "Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu" oluşturulması ve bu Kurulda, kamu kurumları ile birlikte Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin temsil edilmesi de öngörüldü.

AKP İKTİDARINI UYARIYORUZ! ERKEN SEÇİM KARARI ALMIŞ BİR PARLAMENTOYA TMMOB'NİN VE İNSANIMIZIN ALEYHİNE YASALARI GETİRMİYİN!

Siyasal İktidar tarafından TBMM'ye sunulan ve şimdi Meclis gündeminde bulunan "Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Değişiklik Yapılmasına Dair Yasa Tasarısı", yabancı mimar ve mühendislere akademik ve mesleki yeterlilik muafiyeti tanımaktadır. Teklif edilen yasa ile bu kişilere Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yasası'nın uygulanmayacağını düzenlenmektedir. Bu Yasa Tasarısı, yabancılara serbest dolaşım ve çalışma hakkı vermekte, hizmet kalitesi aramamakta, ülkemiz mimar ve mühendislerini haksız rekabete teslim etmekte ve eşitlik ilkesini zedelemektedir. Sermayenin istemi üzerine Başbakanlık Müsteşarı tarafından hazırlanan bu Yasa Tasarısının Birliğimizce kabul edilemez olduğunu başından bu yana ifade etmekteyiz.

Bu teklifte ısrar eden ve toplumsal muhalefete kulak tıkayan siyasi iktidar, toplumun değil sermayenin iktidarı olduğunu ve varlığını sermayeye borçlu olduğunu unutmamış gözükmektedir.

Cumhurbaşkanı'nı seçemeyen ve erken seçim kararı alan TBMM'nin yasama faaliyetine devam etmesi doğru değildir. Kamuoyu önünde meşruluğu tartışılan ve güvenoyu almak için erken seçim kararı alan TBMM üyelerinin, halkın seçme ve seçilme hakkından, iş yaşamına, eğitime, enerjiye dek alanlarda düzenleme yapması kabul edilebilir değildir.

AKP iktidarı, hiçbir iktidar döneminde görülmemiş biçimde toplumun ilgili taraflarıyla tartışmadan yoğun biçimde yaşamımızı ilgilendiren alanlarda yasal düzenleme yapmıştır. TBMM'de kabul edilen yasaların içeriği ve kaybedilen haklar konusunda toplum bilgilendirilmemiştir. Bu yasalar ya çeviriler, ya da ısmarlama biçimde kişiye, kuruma özel yasalar olmuştur. Yasaların gerekçesi ile yazılımı dahi kaotik bir nitelik taşıırken, seçim arifesinde, siyasi iktidarın sayısal çoğunluğunu kullanarak yasa kabul etmesi demokratik teamüllere ve siyasi ahlakla bağdaşmamaktadır.

TBMM'de üye bulunduran siyasi partilerin demokratik esaslara uygun olmayan, bu yasama faaliyetine dur demeleri gerekmektedir. Cumhurbaşkanını seçememiş bir parlamentonun yasama faaliyetine devam etmemesi gerekir.

Güvenoyu için erken seçim kararı alan parlamentonun, nükleer santral, yeni 15 üniversitenin kurulması, Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkındaki Yasa'da yapılacak değişiklikleri kabul eden düzenlemelerini kabul etmemiz olanaklı değildir.

Yabancı mühendis ve mimarlar hakkında akademik ve mesleki yeterlilik aramadan çalışma izinleri verilmesini öngören yasa değişikliği kabul edildiği durumda, Cumhurbaşkanı tarafından Meclis'e iade edilmediği durumda bu yasanın uygulanmaması için her türlü meşru yolları tüketeceğimizi kamuoyuna ilan etmek zorunlu olmuştur.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ULUS'TAKİ BOMBALI SALDIRIYI ŞİDDETLE KINIYORUZ

DİSK, KESK, TDB, TMMOB VE TTB, ortak bir basın açıklamasıyla Ulus'ta yapılan bombalı saldırıyı kınadı.

22 Mayıs 2007 Salı günü, akşam saatlerinde Ankara'nın Ulus semtinde gerçekleştirilen alçakça saldırı sonucu yaşamını yitiren vatandaşlarımızın yakınlarına baş sağlığı, yaralılara acil şifa diliyoruz. İnsanımızın ihtiyacı olan barış, kardeşlik,

dostluk, adalet ve dayanışmayı ortadan kaldırarak belirsizliği ve istikrarsızlığı hakim kılmaya çalışan odakların bu vahşi saldırısının asıl hedefi ülkemizin özgür tartışma ortamları ve demokrasidir. İşinden evine dönmeye çalışan insanları hedef alan, hiç bir insani değerden nasibini almadığı anlaşılan bu hain saldırıyı planlayanlar amaçlarına ulaşamayacaklarını bilmelidirler. Nereden gelirse gelsin bu tür provokatif saldırıları şiddetle ve nefretle kınıyor, tüm demokrasi güçlerini bu oyunları boşa çıkarmak üzere birlikte davranmaya davet ediyoruz.

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK)
Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK)
Türk Dişhekimleri Birliği (TDB)
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)
Türk Tabipleri Birliği (TTB)

MESLEK TANITIMI SÖYLEŞİSİ

Bursa Anadolu Lisesi'nde 124 öğrencinin katılımı ile 06.07.2007 tarihinde Meslek Tanıtımı Söyleşisi gerçekleştirildi. Odamız adına söyleşiye Şube Teknik Görevlisi Erol DOĞAN ve Üyelerimiz Esra İNHANLI ve Selçuk YILDIRIM katıldı.

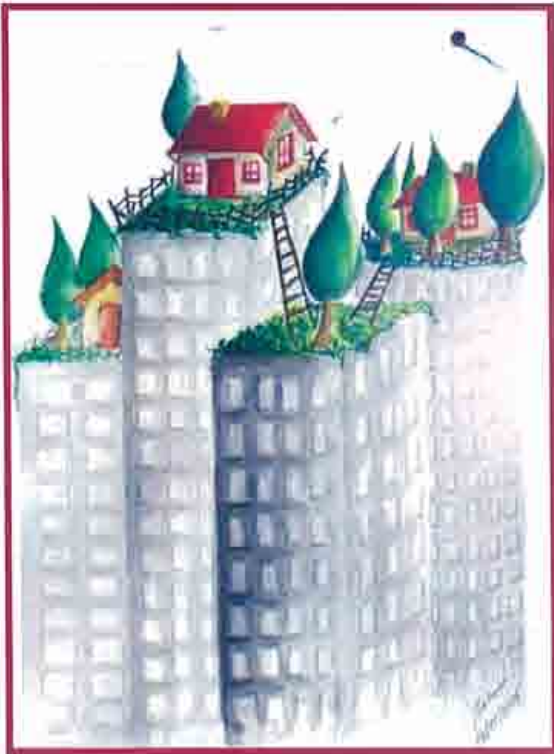
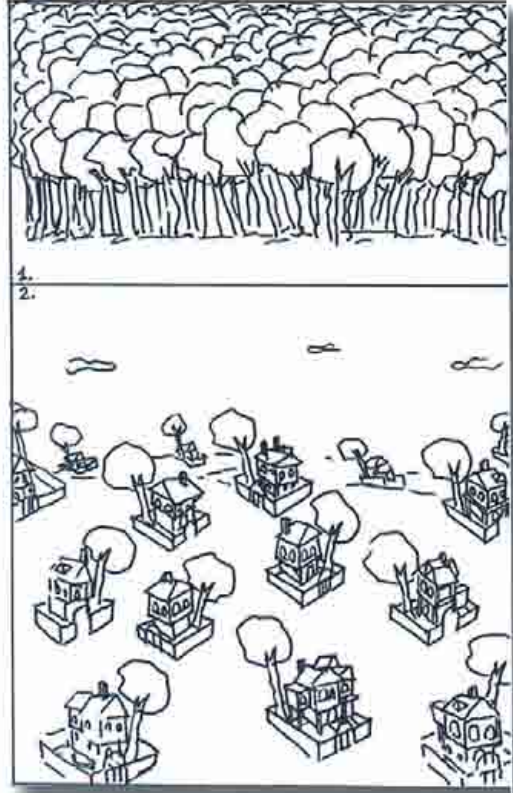
STRONSIUM 90

Acayıpleşti havalar,
bir güneş, bir yağmur, bir kar.
Atom bombası denemelerinden diyorlar.

Stronsium 90 yağıyormuş
ota, süte, ete,
umuda, hürriyete,
kapısını çaldığımız büyük hasrete.

Kendi kendimizle yarışmadayız, gülüm.
Ya ölü yıldızlara hayatı götüreceğiz,
ya dünyamıza incek ölüm.

Nazım HİKMET

ÖYLE YIKMA

öyle yıkma kendini
öyle mahsun, öyle garip...
nerede olursan ol
içerde, dışarda, derste, sırada,
yürü üstüne üstüne
tükür yüzüne celladın
fırsatçının, fesatçının, hayının...
dayan kitap ile
dayan iş ile
tırnak ile, diş ile
umut ile, sevda ile, düş ile
dayan rüsva etme beni!

Ahmet ARİF